

דאין עס דרך חלף עליו . והנראה לעניות דעתי לומר בזה הוא א' מצד דרכים עם שהשני נראה לי יותר אומני וכונן . האחד הוא שבאין מדבר שהצית שקנה הוא נחלר השותפין דקתם חלר יש לה יותר מציח א' ומאי דקאמי שלרי לקתום פתח הצית שקנה הפתוח לחלר אחרת הוא מולד אותה החלר לא מולד החלר הראשונה שפתח לה הצית שקנה והטעם הוא דלע"ג דנערך החלר הראשונה ליכא למישק לרצוי הדיווין כיון דאין עס דרך כי אס עליו נערך אותה החלר שיהי זה אותו הצית שקנה ליכא למישק לרצוי דיווין . וזה שאולי אותו הצית שקנה בצוהה החלר הוא קטון מהכיל כל בני הצית על צעל הצית הזה ונערך אותה החלר ליכא רצוי הדרך ואף אס יהיה גדול לא פלוג רבנן . אמנם בחלר הא' כנר היה דר זה הצעל הצית בצוהה הצית שיש לו בצוהה החלר וכשפתח לו הצית שקנה הא"כ ליכא רצוי הדרך כלל . ולמי שלא ירצה לקבל דברי א' . מטעם הנראה דוחק לומי שיכרוז הפוסק הדינים מעורבים וצמקוס שנתון דרין על ש"כ אחד יכתוב השותפין קתם ותייה כוונתו מולד החלר האחרת כנראה לעניות דעתי לומר דרך שני והוא שמה שלריך לקתום אותו הפתח הוא שצביל זו החלר שיהי דר זה מתחלה בפשטו הלשון דלס אינו קותם אותו איכא חשש רצוי הדרך בצוהה החלר דלע"ג דאמרינן דכל היכא שהצית שקנה הוי פתוח לתוך צית אינו עשוי להכניס עס דיווין כיון שאין עס דרך חלף עליו זהו דוקא כשכל תשמיש אותו הצית שקנה הוא דרך עליו ואין לו פתח אחר לחלר אחרת אזל בש"ס לו פתח לחלר אחרת איכא למישק דילמא אחי להכניס עס דיווין דכיון דיכולין הדיווין להשקט דרך אותו הפתח בחלר האחרת כל תשמישן או רצו אולי לא יחוש הוא אס ישמשו אי זה פעם דרך עליו בזה החלר אמנם נערך השותף שלו בזה החלר ודאי איכא קפידא בחשש שמאי ירצה עליו את הדרך מאותם הדיווין אי זה פעם וחי איהו כיחא ליה ולא חיש שיעברו הדיווים עליו אי זה פעם ומקום רוחא דילי . השותף לא כיחא ליה . והשתחא הדי ומאן רחיה לרצוי שכתבתי נדרון שלפנינו עם שלפי האמת הם דברים פשוטים וליכא לריכס קיום נראה וכל הכס לז יודה צהס . אס כפי הדרך הראשון ודאי נתקיימו כי הוא הוא הנושא שלפנינו ודוקא יש לו רשות לפתוח פתח לציתו שהוא דר זו מקודם לא לצית שלא הי' דר זו מקודם ורולה לפתחו לשיוכל לדור זו . גם כפי הדרך הב' יש מאן רחיה לקיימם שאפילו היכא דיכא ודאי חשש רצוי הדרך אף שרצו דיווין חלף ספק חשש רצוי הדרך עליו אי זה פעם כגון שאותו הצית שלקח הוא פתוח לחלר אחרת וכמזכיר אינו יכול לפתחו לציתו וכל שכן נדרון דידן דלאו דוקא איכא חששא לרצוי דיווין ורצוי הדרך חלף הוא ודאי דיכא רצוי דיווין ומאותו הפתח . ואפילו הרמב"ם ז"ל וכל צעלי השבחה האות יודו דלא היה רשו' לכה"ר יוסף לפתוח אותו הפתח . אשר לפי זה אינו אומר שאם היה קודם פתיחה שהיה ראוי כפי הדין לערב פתיחה אותו הפתח . אמנם אחרי שנתחם לא רחיתי בגורו על קתימתו ודי כשיקבל כה"ר יוסף עליו צקין שהוא ידור נשני הצהים או על הרוב הוא וחתכו כשישיא בזה צעה . ולא ידור נשום לר צית ההוא הקטן לצדו ויכיר הגדול לאחריים ואם בצולי ירלה להשכיר אותו הצית הקטון לאחר שלא ישכיר אותו כי אס לאשה אחת או שתי אלמנות עניות או איש ואשתו עניים על הרוב . זולתי אס יתחם הפתח שפתח . גם אס ילך הוא מהחלר לדור שלא ישכיר שני הצהים כי אס לצעל הצית אחד ואם ישכיר הצית הקטן לצדו שישכיר אותו כפי מה שזכר לאשה אלמנה או צ' עניות או איש ואשתו עניים מאד . ויש לי ספק אס ילחתי ידי חובתי בזה דלולי יאמר כה"ר שמואל לא צעילא למיקם צדיקה דיכא ואפילו הכי לא נראה לי לחייב כה"ר יוסף לקתום הפתח ודי כשיקבל מה שכתבתי ודאי לו כה"ר שמואל להשפיעם בכך גם שיהיה לו שהוא מוותר אי זה יוותר לענין דיכא לקיים ונאמרים : ובריהם לצרכה זונות מפרכסות : זה ז' ת"ח לא כל שכן :

ועד

דבר התציעה הב' אומר שאני מודתי הצית וברדאי שאין זו ד' על ד' חלף יש זו כדי לרצע ארצע על ארצע וכפי הדין מהרמב"ם ז"ל הדין שיהי הוא נקרא צית לכל הדברים והדינים שכתבתי צצית שלריך שיהיה זו ו' על ד' . ואע"פ שלא כתב כן צבאן הרב צפ"י הרי כתבו זבלכות מזהה וילמוד קתום ון המפורס . וביאור זה שיש כמו " דברים צדייני הצית וכלם צציה שיש זו ד' על ד' דוקא כדתי להו צצריית' ומייתי לה פרק קמח דקובה והס לענין חיוב מזהה ומעקה ולעומא צננני וכו' . והרב בת' כל א' וחי' מהס צמקומו צכפריו וכלם הציא הדי' קתם צית שאין זו ד' אמות על ד' אמות אינו נק' ציה לרצב ההוא ולא פי' אי דוקא לריך שיהיה זו ארצע על ארצע אמות או אס ד' כשיש זו כדי לרצב ד' אמות על ארצע אמות זולתי זבלכות מזהה שהוא מקום הדין הראשון ונהי' המכר כפי קדר ספרו . וקומך על זה לכל שאר המקומות שבוין שנתחמה כחצ צית דכחצ מוזות ציתק ואע"פ שאין זו ארצע על ארצע חלף שיש זו כדי לרצב ד' על ארצע נק' צית לענין מזהה הוא הדין לכל שאר הדינים שכתבתי צצית :

על

דבר התציעה השלישית אומר שכפי הדין לי מהפעניות שציד הכחות אין שום דין לכה"ר שמואל המכרוגם שהוסף לומר לצד פעניות אחרות לא רחיתי לו צהס קום זכות חלף שקרקע כל החלר צין צפון צין צפונים הוי לשניה' ומשוקף ולא דמי לה' חלרו' הפתוחו' לנוצי הפנימי' ומשתמשת עם כולן ומשתמשת לעלמה כדליתא בצתרה פרק קמח וכתבו הרמב"ם ז"ל זבלכותו . (הלכות שכנים סוף פ' חגיגה) דמלוק יש צין מצוי לאר דעיקר המצויה הוא להלך וללחא צו . לרשות הרבים ולכן איכס יכולי' בני החל' להשתמש צמצי חלף מכנגד פתח חו"ס ולחוק . אמנם החלר עיקרו הוא לתשמיש ויד כל השותפין שות ולכן חכי אומר שקרקע כל זה החלר צין צחוק צין צפונים הוא לשניהם משותף זולתי הארצע אמות שלפני כל צית כנגד הפתח שהוי' מיוחד לאותו הצית לפירוק משאו .

והוא שיקתום פתח אותו הצית שקנה הפתוח לאותה חלר שהוא זו וכן כת' צעל מציד משנה צפ"י חל' ואפי' צית שלקח בחלר אחרת אס קתם פתח החלר ההוא ופתחו לתוך ציתו רשאי ע"כ . ופי' אס קתם פתח החלר ההוא אינו חומר על פתח החלר ממש חלף על פתח אותו הצית לאותה החלר וכן הוא ומזכיר יותר צלשון הרמב"ם ז"ל וכמו שאכתוב לטובו צפנים צצורה הש"י . הרי שלריך חנאי אחר . וביאור מלחיה טעם לריך יצא לפנים צנע"י . מ"מ הוא ומזכיר שלריך חנאי אחר ולכן לא שנה רציו הקדוש צמסנה התר לפתוח פתח הצית שקנה לתוך ציתו . ושכחו צעלי' שאין לריך שום חנאי' ושנה צמקוס דין התר לפתוח פתח צצית שקנה אס רלה צונה החדר לפני' מצינו ופרישו לה צבמרח מלי ח"ר שחלקו לשנים ולפי מה שפי' הרמב"ם ז"ל צכלל זה הדין התר הקוב' צית בחלר אחרת לפתחו לציתו עם התנאי שאמרו וכן הרצ דרך זה הדרך צעלמו והעתיק הדינים המהמרים צמסנה וצגשון שתקטום צמצי חלף שקנה הקדר צצונה שהקדים המזכיר ודאי לדייק בזה כי אין זה דרכו וצגשולמא אס הצלוקה האחרונה היתה יותר מחדשה כיחא דליכ' למימר לא זו אף זו קאמי' אזל אינו כן והיא יותר פשוט' מהראשונה ואפילו הכי קשה למה שנה קדר הושנה ולומר שרלה הרצ להשלים דין העליה דליירי זה נראה לעניות דעתי שאינו נוספיק . ולא צצביל כך היה מקדים הדין המחדש ליותר פשוט ומושנה קדר המשנה . אזל נראה דכונת הרצ היא ללמדו שצכלל ויה שאמר ואס רלה חוקק חדרו לשנים הוא ההתר לפתוח פתח לצונה צית קומך לציתו או קונה צית בחלר חצירו שהרי הוא כמי שחולק חדרו לשנים מאחר שקתם פתח אותו הצית שהיה לו בצוהה חלר אחרת וזה גלה לנו הרצ צמה שכת' זה הדין אחרי שהתיר צבין העליה על מנת לפתוחה לציתו לומר דלע"ג דמאי דשינו צמסנה אס רלה צונה את החדר לפני' מצינו פרישו לה צמצי חולק חדרו לשני' דממע דלוינו יכול לצנות חדר חדש חלף שחולק הצבני' צציתו לשנים . לא היא . חלף עס החדר יכול לצנות מחדש ולפתוח לציתו ודבר הלמד מענינו הוי' דכמו שהעליה דלע"פ שהוא צבין חדש על בני הצית מות' לפתחו לציתו גם מה שאמרו צמצי שחולק חדרו לשנים ר"ל אפי' צציתו חדש ומצחוק והוא הדין לקונה צית בחלר אחרת שיכול לפתחו לציתו וצבצב שיהי' דומ' לחדר כגון שהיה הפתח שהיה לו בחל' האחרת הרי נחצאר שאפי' לדעת הרצ יכול לפתוח הצית שקנה בחלר אחרת לתוך ציתו . וא"כ נר' שראוי לפסקו שהדין הוא עם כה"ר יוסף . אזל ללע"ד שצדקו שלפנינו אינו כן וחליצי' דכ"ע לא היה יכול לפתוח אותו הפתח שהרי הטעם שאינו יכול לפתוח הצית שקנה בחלר אחרת לחלר השותפין הוא עפני שמרצה עליה' את הדרך וכמו שהזכר צבמרח וכתבו הרצ ז"ל ופי' עוד נעשה כמי שהיה לזה שכן אחד ויגעו לו שכנים הרצה וכשפתח לתוך ציתו הוי' מותר מטעמי' דליכא חששא דאין דרך להכניס עס דיווים כיון שאין עס דרך חלף עליו ולריך לומי' גם כו דאותו הפתח הוא צמקוס וצאופן שלא יושקף לצצנה הפתח ההוא רצוי דיווים בצוהה החלר אפילו צצית אחרת וצדו' דידן בזה הפתח שפתח כה"ר יוסף הנכ"י הוא מרצה דיווין בחלר שהרי יש לו צית אחר גדול צחל' רחוק מזה הצית שעיקר דירתו היתה זו וזה הצית הוא קטון מאד ועל הרוב יש זו כדי לרצב ארצע אמות וחלי' וכדי שיוכל הוא לדור זו וישאר הצית הגדול פני' להשכירו לאחריים לפתח זה הפתח לחלר של מיה כי צלי זה הפתח לא היה לו אפשר לדור זו . וכן עשה ומעשה אחרי שפתח הפתח הכ' השכיר ציתו הגדול לאחרי' ושנה דירתו לזה הצית הקטון . ונתקיים מה שכתב הרצ ממש נעשה כמי שהיה לזה שכן אחד ונעשו לו שכנים הרצה ואס כן חליצ' דכולי עלמא לא היה יכול לפתוח כה"ר יוסף המזכיר אותו הפתח כיון שצמקש מוננו שיוכל הוא להרצות דיווים בחלר . וזה נראה שהוא דבר אמת . והשכל תקיימו ואין לורך לרליה כלל . ועם כל זה נראה לי שאפשר להציא רחיה ולקיימו ממה שכתב הרמב"ם ז"ל וככתבתי למעלה צהס צעל מציד משנה והוא שמי שקנה צית לפנים מצינו בחל' אחרת שאינו יכול לפתחה לציתו שצחל' השותפין אס לא שיקתום הפתח שהיה לאותו הצית בצוהה חלר אחרת וקשה לי דלא ידענא אמאי לריך לכך דלא ימנע או אותה החל' שהיה זה הצית שקני' הוא חלר השותפין או לא . אס אינה חלר השותפין ואין כיחא אותו הצית שקנה חלף טעם כלל כפי הנראה לחיוב קתימת אותו הפתח . גם אס הוא חלר השותפין נראה דאין טעם לחיוב אותה הקתימה דמטעם החלר שכתבתי מלך זה הצית עתה אין לריך דהא אין חנו חוששין לרצוי דיווין בזה החלר מלך אותו הצית כיון שאין להם דרך חלף עליו וא"כ גם שיהיה הפתח פתוח לחלר האחרת אין חשש גם צערך החלר האחרת שהה הצית שקנה עתה הוא זה אין טעם לחיוב קתימת אותו הפתח כי אין לחוש לרצוי דיווים בצוהה החלר האחרת מטעם שישכיר הצית שהיה לו בחלר הראשון כיון שאין להם דרך חלף עליו . וכלל הדבר ששחי' החלרו' שיש צמקש שאין לחוש לרצוי דיווים כיון שאין להם דרך חלף עליו . ואס כן למה התנה הרמב"ם ז"ל זה התנאי שלרי' שיקתום אותו הפתח . האמת שכדי לישצ לשון צבמרח נראה שהוא מוכרח שהרי שכיניו צמסנה חלף אס רלה צונה את החדר לפני' מצינו ופי' צבמרח מלי חדר שחלקו לשנים . וככת הרמב"ם ז"ל זה לטובו כלומר חדר זה אין לו פתח בחלר השותפין ולא לחלר שלו שפתוח לזה החלר של שותפין חלף פתחו צחוק הצית הוא ואין לו פתח צמקוס אחר והיכי שחלקו ציתו לשנים ועשה מאחד מנה חדר והוא חלר הדין ללוקח מאחר צית לפנים מצינו ופתחו לתוך ציתו ולא עש' לו פתח בחלר השותפים וקתם הפתח שהיה לו בצוהה חלר אחרת שהכל צכלל חלק חדרו לשנים עכ"ל . הרי נראה שלקיים לשון צבמרח שחלק חדרו לשנים צכלל חלק חדרו לשנים שהיה לזה הצית בצוהה חלר אחרת . שאם הוא פתוח לאותה חלר הרי זה אינו נקרא חדר' אזל זה אינו מוספיק דאכתי איכא לאקשווי' צבמרח אמאי לא התירו חלף דוקא צבצין חדר ולא צאופן אחר דהא אפילו שלא יהיה אותו הצית כעין חדר כגון שיהי' פתוח לחלר האחרת ליכא למישק לרצוי דיווין כיון

שאלות ותשובות רבי לוי אבן חביב

יצא לפנים. והקושיה הם צומה שכתב זה לטוב וכו' קשה על אלו השמים ספק ומלגם ומעשרות בכל אחד ואחד וכו' דהא יש בה מספק ומעשרות של שזולת שנתן לעני ומעשרו כל אחת בחצרתה ומעשרו של עלמה דשומא שלשתן חינן של לקט ששאררה הלקטו בגדיש עד כאן. ולמלא פתח לזו צו לעורר הקושיה שיש בלשון החזק ואומר ראשונה דבר אחת וממילא נבואה למעלה צחוק דברי הרב ז"ל והוא כי ספק הב' ומעשרו שיש בכל אי' ומשאר אלו השבילים שהציא הם אלו: ראשונה ומעשר השבולת שנתן לעני דשומא לא סיחה לקטו: שנית ומעשר השבולת עלמה: שלישיה ומעשר השבולת שנתן לעני דשומא לא סיחה לקטו: אחר דשומא שזולת הלקטו לא נשאררה בגדיש והיא השנייה מהשמים שהציא ולפי שאפשר שזאת השבולת הראשונה ומאלו השתי' שהציא היא של לקטו יש באחרת שהציא אלו הב' ספקות עלמא וע"פ זה שהו' אחת קשה לי בלשון הרב ז"ל שתי קושיה. הראשונה צומה שאמר ומעשרו כל אחת בחצרתה שפירוש זה הלשון כפי הפשט האמתי ומשום ומעשרות כל אחת ומאלו השמים שהציא בחצרתה מה שקר שאין בכל אחת ומשאר אלו כי אם ספק ומעשר השבולת שנתן לעני ומעשר עלמה לא ומעשר כל אחת בחצרתה שאם היא אינה לקטו הרי המעשר שלה צעלמה ואם היא לקטו אינה חייבת צומה ומעשר והספק השלישי שיש בכל אחד ומאלו השמים הוא ממזעזע שצבדיש שלא הפריש עליה ממוקום אחר שזומא אינה לקטו כמזכיר למעלה והנה הרב ז"ל הריח הספק שישנו בודאי וכחצ ספק שאינו כפי האמת גם צעמם שכתב דשומא שלשתן חינן של לקטו ששאררה הלקטו בגדיש קשה לי שהציא הרב ועם הפכי למא שהו' רולה ללמוד שאם אחת הדבר נשאררה הלקטו בגדיש אין בכל אחת ומשאר שהציא כי אם ספק ומשאר ומעשרות כמזכיר למעלה והאריכות מותר ולא יכולתי להלום זה הלשון כי אם על דר דוחק גדול וצפירות זר ולכן אשמרה לפי מחסור ואמתי לא אזכרנו ואי לאו דמספיקא הוה אמיתא שכל זה הלשון הנמלא בספרים דהא יש בה וכו' עד ששאררה הלקטו בגדיש אינו לשון הרב והיא הגה"ה ומלמוד שלא הציג דברי צעל מספר ומשך שמה שאמר הרב למעלה ושתי תרומות של שתי שבילים הם השבולת שנתן לעני והשבולת האחת מהשתי' שהציא ומה שאינו כן כאשר נכתב ועם היות אין זה מדרכי ותמיד הכני הולך חסרון הנכח אי' זה לשון בקולר ידיעתי לא בצבוס הספר. עם כל זה בכלל נראה לי שהוא מוכרח לומר שהלשון החזק לא כתבו הר"ש מזה הקושיה שכתבתי. גם המוקום שכתב צו זה הלשון נותן לנו מוקום לומר שאינו לשון הרב שאם היה לטובו היה לו לפרש קודם הלשון שכתב למעלה מה לטובו צין ומעשר רחשון וצו ומעשר שני. כי שם הוא מוקומו כפי האמת חזל הוא לשון מוקף נכתב ומשום וצו ומעשר המושג האמתי כתבונה הספרים שלא צמקומו ומען הרדיע לכל כי הוא לשון מוקף ואינו מותר צעל מהספר. וזה נראה לעניות דעתי כעת שהוא אחת: ומה שהוא וחותמו אחת. ידריכו בדרך אחת: תופס משוזה החכם השלם השואל כוה"ר שמואל הלוי י"ו:

ומען ראשי. ומצינו בפשי. כי צי צמרי. החכם השלם גבירי כ"ר

קצי עמדתו על דברי כ"ת הדריש' והפרישה. הדרישה היא משוזה כ"ת דרש דרש וכדרש לשאלת הצילה הקלה והחלושה. והפרישה היא שאלתו וקושייתו ומחמתן פירש ולא פירש כי מוחלפת השטה אי אפשר להעמידה ולפרשה. וצדויותי מוטעו חוטטו בגדיש עיר וקדיש לצנ הראשה. מהפך כיפי דשחוק עפי מרישא לכיפאל ומסיפאל לרישא. ומלחתי און לי חנן יקרה הכינה וגם חקרה זה עני קרה וטנה ולא סם בשלטה. לצנ שלמה כמה וכמה כאור המו' לא שצעתה עין ולא שכלתה צה עינא צישא. וען חיים חאוה נביעה רוח רכה ועטונה סוגה צשושים שטופים ועל יוצל האמת תשלח קליריה אמרייה טופה ופרשה. השב חשיב ולא אוכל להחנלם כחרט לא אשומע וכאלם מהנחו חיריהו צבי מדרש'. כי לצנ מוקיר האמת חזק צבצילה כמו הרה מוצייה וקשה. וכפיס ומען הדעת יענה קשה. אדברה נא אין נא אלל לשון צקשה. שאני ואנכי אדבר אח דברי כ"ת צדרכו הכצושה. ומשצולת זה לצושה. ועליהם חנא צרכתי צרכות הדיוט ומנחת עני עשירית האפה סלת ומנה חדשה. אחר שאליע כ"ת די שלמותו וענותתו. צאהצו וצמולתו. כתב זה לטובו אשר בצרכו. איצול דהשתחא ומלחיה אחר תמייה לי טובא. וצודאי דכי עריר כחצה. דאי לאו הכי לא הוה ומספקא ליה לומר יפוס ומי דחוי' כוה"ר זמני דמחדן שומעתי' וסבייה חריפא ולא הוה מייחמו' צמולת קלילא דא. דקוטטא דמילתא שאם צא לתקן הגדיש צעצלים דקשה וקשה מה שהקש' צוד תורתך דלא שיכא הכא פלוגת' דאין צילה דאפי' למאן דאמי' יש צילה ומפריש מן הפטור על החיזו וכו' אצל הר"ר שומשון ז"ל דבר צומ שמתקן הגדיש אחר מירוח כדון וכמהג ואם כן למאן דאמי' אין צילה דוקא ומפריש מן הפטור על החיזו או צהפך לא למאן דאמי' יש צילה. ומלכד שמה מוצר צעלמו עוד יש צדרי הרב ז"ל צפי' שדבריו הן צומי שמתקן אחר מירוח כאש' הדין נותן שכתב למטה צחרן התימה ז"ל וגם שאי אפשר לכון ומעשרותיו צעצלים שלא ירצה צומעשרות עד כאן לטובו והוא פשוט מאד. ואם כוונתו לומר שאפילו אחר מירוח צעצלת אחת וכו' זה לא כרמז וכו' גם כי אינו אחת כי דברי חכמים ז"ל לא נכתו לשיעורין וכו' וצודאי אין קושיא כלל מהלך שהקשה צוד חותך. אומנם קושיה אחרת אינו רואה צדרי הרב למטה איני יכול להלום לטובו ז"ל אם לא באופן זר וקחוק מאד. ואם באולי צאו לפני שכלך הוך יש אתך משוזה עליהם חכמני אחרתך למען לא אחטא בלשון הרב לומר שהוא טעות לפל צספרי' וכן דעתי קלרה נוטה וכו' והקושיה הן צומה שכתב הרב לפנים מה לטובו ומלמלא השתחא על אלי השמים ספק מני' ומעשרות בכל אי' ואחת וכו' דהא יש בה מספק ומעשרות שזולת שנתן לעני ומעשרות כ"א בחצרתה ומעשרות עלמה שפי' זה הלשון כפי הפשט האמתי ומשום ומעשרות כל אחת ומאלו השתי' שהציא בחצרתה

או קטויות לו לגמרי כפי הצורות. והראוי לטובם שניהם היה שיקח כה"ר יוסף הכה"ר צאותו הקרן זיית שצחלר לפני פתח הצית הקטן החזק כשיעור הקרקע החזק שלפני הצית הקטן של כה"ר שמואל החזק ולא ישחוטם זה צעל זה ושארית קרקע החזק ישאר לשניהם צשחוק. וכבר צקטנו מהם להסכי' צכך ולא עלה צידינו לצבת שכה"ר יוסף אומר שרולה לעשו ומחילה וכה"ר שמואל לא רלה וטותן טעם לדבריו שצא לו הזק גדול צחלר. ואני שחלר הדין איני יכול להכריח לטוב אחד מהם שיטעמו דברי צדרי צזה כיון שהחלר אין צו דין הלוקה אלל צרנוס. ומה שאני אומר הוא שקרקע כל החזק הוא לשניהם ומשוקף וכל אחד מהם יכול להשתנות צכלו וצלתי צדי אמות כנגד פתח צית חצירו כפי הצורות וכפי החזק. אומנם מה יהיה התשומש שיכול כל אחד מהם להשתנות צחלר כחצו הוא צספרים והם צ"ת אינני לרי' להודיעם ועם כל זה אומר ראשי פרקי' שאין טום אח' מהם יכול להשתנות צחלר השמים קצוע אפילו שיהיה צכלים ומעללים כגון לטום עליס או כלים רקיס אם לא צרשו' חצרו גם שכל אי' זה תשומש שיהא טוח לעשותו כל אחד מהם צקמוך לפתחו או קרצו כוונ צשאר קרקע החזק שהוא מוחייב לעשותו צקמוך לפתחו או קרצו ומפי השלום והרי זה צכלל ועשית הישר והטוב. וצזה שכתבתי נפסק הדין גם צצציעה הארבע החזק למעלה שאינו יכול כה"ר יוסף החזק להקיף צמחילה לפני ציתו. אם לא צרנון כה"ר שמואל. האומנם מוחייב' שניהם לעשות דלת לפני צית הצוד או מחילה קטנה לכציעות ולצוד: ולהיח' חיזו מנות הבאות שלום גדול מוחיזו שאר מנות כאשר למדו שיה' מדרש ומפקוק צקט שלום ורדפתו לא פקדה המורה לרדוף אחר הנותן אלל כי יקי' קן לפור. כי חפגע שור. כי חרלה וכו' אם צאו לידך אחת מליהו עליהן ולא לרדוף אחריהן. והשלום צקט צמקומוך ורדפתו צמקום אחר. גם סכרה גדול מאד שהוא מהדברים שהעושה אותן אוכל פירו' צעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הצא כאשר למדו ע"ה צקידוסין וצצצמות אחיה רדיפה רדיפה כתיב הכא צקט שלום ורדפתו וכו'. החם רודף לרקה ומקד ומלא חיים לרקה וכצוד. לכן טרם אכלה לדבר דברי אצוזה לצקט ומצעלי הריצ החכמים הכה"ר ישתלם כל אי' מהם לצקט השלום ולא ימנו מוקום לענוי הארץ להאריך פה ולהרחיב לשון כנגדם. ולרדוף על הצחת השלום צין אחרים הם צלוויס כ"ש על עלמא. וצמקומוס. והמוקדים שלום לחצרו. אדון השלום יהיה צצצו' וצוד טוב איתו יצוד ומלא חיים לרקה וכצוד. הנראה לעניות דעתי כצצתי וחמתתי איני הלעיר איש ירושלם נאכה בצצצורן ומחיים כי יראה חרצת צית ומקדשה סצבי: לוי צצמח"ר יעקב ו' חצבי זלה"ה:

הצבת לשון צפירות הרב ר"י שומשון לפירושו למכתב פיהא שכתבשה צה חכם אחד ושאל להמחצר הוה. והשיבו צעמוק דעתו:

קיא נשאלתי מאחד ומחכמי הדור פירוש לשון אי' מה"ר שומשון ז"ל צפי' המושגה שלו צמכת פאה. מה לשון השואל. כתב ה"ר שומשון ז"ל צפ"ה דפאה צמחתי דחנן שזולת של לקט שכתערה צגדיש ומעשר שזולת אחת וטותן לו. והציא נס כן הירושלמי כיכר הוא עושה ומציא שתי שבילים וכו' ופירש הירושלמי וכחצ עליו זה לטובו. וכשיצא לעשו חקקה לגדיש אי אפשר לעשר מיייה וציה דשומא שזולת של לקט ומעורר צו וממילא ומפריש מן הפטור על החיזו או מן החיזו על הפטור לנאן דאמי' אין צילה צפ"ק דר"ה ולריך לצקט פרכה ומוקום אחר וכו' קשה ליה להלמוד צדרי הרב ז"ל דהכא לא שייכא פלוגתא דיש צילה דמחיתין כפשטה צעצולת אחת הוא וכן מוכיח צירושלמי וצעצולת אחת אפי' לנאן דאמי' יש צילה אי אפשר לעשר מיייה וציה דעל כרחין נאמי שהשבולת היא צומע' ומפריש מן הפטור על החיזו או שכתבשה צגדיש ומפריש מן החיזו על הפטור ולא אמרינן יש צילה אלל צדרי' הכצלים שאפשר שמתחלק המעורבת לפי חשבון צצילה כגון צפול המולי וכיו' צו שמוקלחו השריש לפני ראש השנה ומקלחו לאחר ראש השנה שצצרו לתוכו למאן דאמי' יש צילה ועל ידי הצילה אנו סומכים לומר שיש משניהם צחוק המעשר לפי חשבון כדפריש' ז"ל החם. ויגעתי ולא עלה צידי דבר הון. אכלה פני כ"ת צקט וממלא מוחא אשר יעצו לנו כי שיחחו של הרב החזק לריכה חלמוד אף כי חלמודו ופלפולו עכ"ל: וזאת היהת משוזה אחרי שהקדמתי מה שראוי להשיב ומפי הצוד:

מיקתיה דמר תמימה לי טובא, וצודאי כד טריר כחצה: דאי לאו הכי לא היה ומספק כלל לפום מאי דחוינא כוה"ר זמני דמחדן שומעתייה דמר וסבייה חריפא טובא ולא הוה מייחמו' צמילתא קלילא דא. דקוטטא דמילתא שאם צא לתקן הגדיש צעצלים דקשה הקושיה שכתב כ"ת. דלא שייכא הכא פלוגתא דאין צילה ויש צילה דאפילו למ"ד יש צילה ומפריש מן הפטור על החיזו או מן החיזו על הפטור. אצל הר"ר שומשון ז"ל דבר צומ שמתקן הגדיש אחר מירוח כדון וכמהג והשתי' למאן דאמי' אין צילה דוקא ומפריש מן הפטור על החיזו או צהפך לא למאן דאמי' יש צילה ומלכד שמה מוצר צעלמו עוד צא צחוק דברי הרב ז"ל סם צפירות שדבריו הם צומי שמתקן הגדיש אחר מירוח שכן הדין נותן שכתב למטה צחרן התימה זה לטובו וגם שאי אפשר לכון ומעשרותיו צעצלים שלא ירצה צומעשרות עד כאן והוא פשוט מאד. ואם כוונתו לומר שאפילו לאחר מירוח לא יוכל להפריש צעצולת אי' לפי חשבון אפילו למאן דאמי' יש צילה זה לא כרמז וכו' גם כי אינו אחת כי דברי חכמים ז"ל נכתו לשיעורין. וצין שיהיה מוויט או הרצה ומפריש לפי חשבון ננאן דאמי' יש צילה. וצודאי אין קושיא כלל צלשון מהלך שסקשה כ"ת:

אמנם קושיה אחרת אינו רואה צדרי הרב סם למטה איני יכול להלום לטובו אם לא באופן זר וקחוק מאד: ואם באולי צאו לפני שכלך הוך ויש לך משוזה עליה' אמלא חן צעירך תחכמי אחרתך למען לא אחטא בלשון הרב ז"ל לומר שהוא טעות כפל צספרים וכן דעתי הקלרה טעה כאשר

שאלות ותשובות רבי לוי אבן חביב

לכוין מעשהויו שבצבים לא לעיני חסידו והרר הוא כמו שפסוק כבוד הורחך
שנקטתיו עמונו. שאין כל דברי הרב אלא כלפי העורר שהקשה תורה זה למת
והשיב דלדבר זה אם יעשר מתחלתו יש לו תורה רב מרח שאין כל כך פרנסה
וזמנת צערה הקליר וילמד לבטל קלירו ולתורה עד שיגיל פרנסה ועוד עד
שיצילנה. וגם תורה אחר גדול שאי אפשר בנקל לכוין מעשירות שבצבים וילמדך
לבטל ומלכת קלירו להציא משקל ולכוין וכו' צעול ועורר לביה וגם העניים חייב
יכולין להמתין על זה פירוש על זה העורר שיש בכל אלה הדברים ודענו ליה
ולעניים עצדו ליה שיקבל העניי' מיד ועליו וחוזר צ"ה לקלירו ואחר כך מצקק
פרנסה צנחח ומכוין מעשירותו ואין מחירד זה כראה לי ומכרח לפרש בלשון הזה
גם לי גם לך כי להעמידו כפשוטו המונח לכאורה אי אפשר וכמה שאמרנו :

נמצא ענה אחרי יסוד רב ולילוח דרענוה הדרח קושין לרובחא ומהו זה
שכתב הרב למאן דאמר אין צילה דלמאן דאמר יש צילה כמי אי
אפשר לעשר ומייה וציה דבצבול אחת מהצילה שיצא להפריש לפי חשבון או כלה
יולאה או נשאר וצין כך וצין כך מעשירותו וקלקלן ופירותיו עבדים .

ומה שכתבתי אני בגליון הקפר הוא דלמאן דאמר אין צילה פסיקא לן
מלתא שאין חקנה לעשר ומייה וציה חבל למאן דאמר יש צילה לא
פסיקא לן שאיפשר אם ימתין לעשר אחר מירוח עד כאן . וציוור הדבר
דלמאן דאמר יש צילה יכול לעשר ומייה וציה חבל למאן דאמר יש צילה לא
קפר לשתי הצבילים עם הגדיש ויכול לעשר גדיש אחר מירוח . חבל שתי הצבילי
ומתקן כמות שהן כדי שלא יתערבו . חבל אין לפרש דשתי השלים כמי ומרח
למאן דאמר יש צילה שאף על פי שיחברצו אפריש לפי חשבון . דהא ליחא
שלא אורו דמהיחא צילה אלא לענין מעשירות שעל הכרי מדידיה דיש לווד
אפריש מפתור על פטור ומחיוצ על חיוצ חבל שבצים הללו שקבע זהן מעשירות
שבציל כמתן לעני כל מה שאלה אומר יש צילה יש לחוש יותר שופריש מחיוצ
ופטור על ספק חיוצ וקל מאלד להצין . וכבר ר"ת ליה ליהוסי פ"י זה דברי כבוד
תורתך דהכי קאמר מר חבל הר"י שמשון דבר דריוק דבריו צמתקן אחר מירוח
והיינו דלמאן דאמר יש צילה איפשר שימתין עד שימרח מעשר מיניה וציה ולא
כהלם לי זה הלשון . גם כן כבוד תורתך לא היחתי לפי כן שכתב שזה פשוט
מאלד ומצורר בעלמו ואם לזה הפירו' נהכון כבוד תורתך אינו כל כך מצורר
שהרי לר"ך נר ואומן להלמו . ועוד שהכרי כבוד תורתך הדבר מחדין והמנהג
משמע דקשה לך למה לא פיר' הרב דמירוח אחר מירוח ויחא לך שמתן על הדין
ועל המנהג . ואם כפי מה שפירשתי לא קושיא איכא ולא שיחא צבי דצדקוק
היולא מרביה העפרש לא שייך להקשות למה לא פירש ולא שיחא צבי דפשיט'
שיכול להמתין ומעשר עד שימרח . ועוד שהציא כבוד תורתך רחיה מדברי
הרב רבי' שמשון זכורנו לצרכה שכתב וגם אי אפשר לכוין מעשירותו שבצבים
דמשמע לך דלעכוז גמור קאמר דאי אפשר זה לר"ך ומחוייב על דברי הרב לא
על הדיוק זה פשוט וכבר נחבאר שאין הדברים אמורים אלא כלפי העורר
ותו לא מדי :

ולענין מה שכתבנו כבוד תורתך לאחת על מה שכתב צפירוסס וגזר
דמעשירות כי אם בחברתה שקר גם שהעטם הפכי . גם שהלשון
כתוב שלא צמקומו

פריאה מומי דעת כבוד תורתך כשבגה לא אוכל לה כי הלשון אומר
דרשתי ומקומו הוא מוכרע ואיך תגזור עליו השקר המוחלט גם
שהעטם אינו הפכי למה שהרצו ורלה ללמוד אלא למה שכבוד תורתך חולה
שיגמור כי לפי מה שכתוב בספרים ומעשירות כי אם שכתבת העטם כהון וישר
ואינו הפכי אלא כשתמחוק הלשון ומפרש דמעשירות שבציל שגדיש קאמר ועוד
דאי הא קשה ליה למר טובא איכא לחקשו' וכמו שאמר צבי' :

וכבר הייתי יכול לפרש ולישב דברי הרב צבי' שאין אלא דחליפא לי מלתא
לרפלת על נקלה דבר שכתבתי צו כבוד תורתך כל כך עד שילא
ומחילת מנהגו הטוב למחוק הספר גם שדבר זה כשאל לחכמים ולא פירשוהו
וצפרע הרב הצא מחדש שפי' זו מה שיחא כבוד תורתך מועתק מכתב ידו .
ולפי' הסכמתי לרדקק עם כבוד תורתך ציטצו להגדיל תורה ולהאדירה . ולא
ח"ו כותקל צבי' דררנה כמציב מפני הכבוד צמורא . חלת התורה :

אחר שהק"ף עיון כבוד תורתך הן כל דברי הרב רציו שמשון תמיהתו ותירו'ו
חיד לא שחלצו לרדקק אי' ששאלו דבריו מעין תמיהתו דאכתי כל
טורח זה למה יתקן שבציל העניים שאין יכולין להמתין ויסקלסו מעליו . וכשיציא
פרנסה ומקום אחר לתקן את הגדיש יכולו גם שתי הצבילים ויחורר כל גדיש
זה ושתי הצבילים הללו חוץ משבציל אחת ומתוך הכל יהיו מעשירותו קצועים
צפרנסה זו . ואותה שבציל ששייר יתקן אותה צפרנסה קטני' לצדה . ולמה יתקן
גדיש לצד . ומינה הצבילים ויחור ומתקן שבציל ששייר וכן הצבילים שר"ך להפריש
שחיהן . צבולמח שבציל שמתן לעני כיחא שאפשר שאי' לו שבציל של ודאי עבל
כמה שאמר הרב צמקוק שאם היה לו שבציל של ודאי עבל לא היה לר"ך להציא
ג' שבצילים וכו' חבל השתחא שכבר מאלד פרנסה שיש בה כמה שבצילים של ודאי עבל
לתקן הגדיש יתקן מונח שבציל ששייר וכו' פסקא שיש לו פרנסה כדי גדיש חוץ
משבציל אחת ולא כדי גדיש ושבציל אחת ועוד כדי שבציל שמשיר :

ותשובת שאלה זו קושיא גדולה שיש על דברי הרב ז"ל שכתב ז"ל ונאלא
השתחא על אלו הצ' שבצילים ומקפ' ג' מעשירות בכל אחת וכו'
תרומות צ' מעשירות וכו' תרומות של צ' שבצילים ותרומה ומעשר של עלמה עד
כאן . והפירוש המוחזר דשני שבצילים הינו שבציל שמתן לעני ושבציל ששייר צבדיש
ומעשירות עלמה מזה כפסח אס אינה לקטו יפה עשר ואם היא לקטו אינה לריכה
כלום וכמו שפירשה כבוד תורתך . וקשה שכל זה אינו שיהא אלא לספק לקטו
ספק אינה לתקן . חבל עדיין יש ספק אחר בכל אחת וכו' השבציל שמתן מעשירו'
שהוקצו חוץ וואם יפריש עמה מכל שבציל מעשירות כלל השבציל שמתן האקצו
זה מעשירות ומפריש ען החיוצ על הפטור דהינו מעשירות שנה . ואם יפריש על
הסירים

כתבתי שאין לפרש העטם מפני שיש שבציל שיש בהן קט מעורר מלאחרים .
והרב ז"ל עלמו כתב לעיל חבל במלוחו מפריש תרומה גדולה ואחר כך מעשר
צין קודם מירוח צין אחר מירוח . ושבציל העני צלל מירוח מעשר עליו . אלא
ודאי לאו מלתא היא והקוקל מונח ומכוין יפה שבצילים . ועכ"ל דאי אפשר
לכוין מעשירותו שבצילים לאו דוקא . וכבר למדנו הרמזין ז"ל צמדושי צפרק
קמח ומכות שכל דבר שהוא רחוק שייך לומר אי אפשר והכי נמי הכי קמחי
אי אפשר שכלל לכוין מעשירותו צדך הכהוב אלא צדך רחוקה צעורח והפסד
שר"ך להניח קלירו להכניס עורטני לשקול ולכוין מעשירותו דומה למה שכתב
שבציל הקליר אין כל כך פרנסה ומזונת פירוש יהוא תורה והפסד לצ"ה להניח
קלירו ולחור עד שימלא פרנסה ועד שיצילנה לכאן ועוד חפי' צבי' :

שמינית שכתב הרב שאחר שיציא הפרנסה ויתקן הגדיש חוץ משבציל
אחת עומד ומתנה על השבציל ששייר שאם היא לקטו יפה
ואם לאו יהיו מעשירותי קצועים באחת מאלו השתים . ואם צמתקן גדיש
אחר מירוח היא חיד יתקן שבציל ז' ששייר מאלו השתים אם עדיין לא נתמרחו
השתים הנה ליה תורם מדרב שלה כגמור מלאכתו על דבר שנתמרה מלאכתו .
ואם גם שתי הצבילים נתמרחו הרי נחברצו ונעטו ספק כמו גדיש עלמו .
ומפריש מן הפטור על החיוצ או איפכא . ואפילו למאן דאמר יש צילה יש לחוש
לכך ואין חקנה צבילי גוואל וכמה שאמר צבי' . שמתן תמור ימרח כל
שבציל צבי' עלמה עדיין יש לחוש להערוצת פטור מחיוצ שבציל שבולת מהשתין'
יש ומקפ' ומעשירות שבציל שמתן לעני שנקצו צבילי או צבופה צלפונה או
צדומה כרהנן צפרק ד' תרומות וכשתמרח כל שבציל מתערבים מעשירות שהן
פטור עם השירים שהוא חיוצ וכשיפריש מכל אחת לתקן שבציל ששייר בגדיש
או לתקן עלמה נאלא מפריש ומפיקור על חיוצ או איפכא דמ"ל ספק לקטו מ"ל
ספק מעשר זהו הפטור הוא . וע"כ חלטרך לומר שימרח כל שבציל צבי'
עלמה ואף הוא מעשירות לצד השירים לצד ואלו היינו זקוקים לכך היה ליה
לרצ ללמדנו דכל כי הוא ודאי לר"ך לאודועי ולא הוה ליה לסמוך צוה על
הדין ועל המנהג שאין הדין כך ולא המנהג כך ולעג הוא שכבדה כן מלכנו צלל
לר"ך וכמה שאמר צבי' : ורנו יש בדברי הרב ששתי הצבילים צלל מירוח שכת'
דמאלא בכל אי' ואי' ג' תרומות ושם מעשרו' לפי מה שפירשתי לעיל דמפריש
שבצילים לא מפטר ומתרומה גדולה וכו' ואם מדרב אחר מירוח מה לר"ך להזכיר
זה אם צבזור תקון שבציל העני כבר אמור לעיל אלא ודאי צלל מירוח חן ומפני
שהרבה צמירות הולך לשלוח מה שכתב לעלמה . ומינה דגדיש כמי' חבל
מירוח שאינו מפריש מדרב שלה כגמורה ומלאכתו על דבר שנתמרה מלאכתו .
וזה כראה לעניות דעתי דבר נחוש לא יכתב מחכס מודה על האמת וכו' :

ואם תאמר הייא תרומות שמונת יצא הדין והמנהג מה תחא עלי' :

התשובה פשוטה שכבר כתבתי דמקרא נפקא לן צפרק כל שעה וכמה
דוכתי דמעט' ראשון שהקדומו שבציל' פטור ומתרומה גדולה
דכתיב והתרומת מונח תרומות לך ולא תרומה גדולה ותרומו' מעט' מן המעשר .
ומהא שמעינן דכדגן מן הגרן דרשתי מיני' צכפרי מן הגמול' על הגמול' למלכה
הי' ולא לעכב והיינו דמתן ואם תרמו תרומתן הרימו' . ואף על גב דבה אמרי
צתורם שמים על השמן ועכבים על היין אין תרומתן תרומה . כבר פירש הרב
רציו שמשון ז"ל לרבי יוחנן דאמר מפני גזל השבט דאם תורם מדעת כהן
תרומתו תרומה , וכיון דדעת כהן תליא מילתא הכא דבנתעוררה שבציל של
לקטו אכן שרדי דכהני גופיהו כיחא לכו' כנתעורר מפני תרומתו שיהא כהן צדקתו .
ואף על פי שלדברי הרב ז"ל לא מהני דעת כהן אלא צדיעבד דהיא ומתניתין דסוק
פרק קמח תרומות צתורם מדעת כהן היא וקתני בה אין תרומין וכו' מכל
מקום צדקן דידן אף לכהתלה מהני מפני כמה דברים .

דראשון דאפשר שלא אמרו אין תרומין לכתחלה אפילו מדעת כהן אלא
משום דמיציבין שמתן יסכה או ימלך ויהן מעשירותיו לכהן אחר
שחרס שלא מדעתו חבל צדקן דידן כלהו כהני כיחא להו ולמחי' כיחוס . ועוד
איפשר דבעלמח יש לחוש לרואה צלל רשות כהן כי מי מפיק שזה עטל רשות
ומהן . חבל צדקן שלנו יש הרבה אפיסין וכמה ידים מוכיחות שיש כאן תמרוצת
שבציל של לקטו צמחה תכאים שמתני' כל פעם שמתקן הילכך אין לחוש שיעשו
כן צמקוס אחר . ועוד שומפני תקנת עניים לא העמידו חכמים דבריהם אף
צמתקן בגדיש שכבר כסתלקו עניים שאם אחת אומר שלא יתקן גדישו עד הגרן
אף הוא משהא הכל עד הגרן אפילו שבציל העני . ויש לי להוסיף שטוב הדבר
לתקן מהרה את הגדיש שאם ימתין לבקן יצא לר"ך תקלה שישכח ויערר הגדיש
מיניה וציה או ישכח אחד מהתכאים שר"ך להסתות . כעין מה שאמרנו צפרק קמח
דצבנה צבי' גדולי' תרומ' דמסיק רבא גזרה משום תרומה עומאה ציד כהן דלמח
משתי לה לזרעה וחתי צה לר"ך תקלה . פרש"י וחתי למיכלה . והיינו ודאי על
ידי שכתב שנתמחה אף כאן יש לחוש שמתן יסכה התעוררתי ויפריש כדרכו :

ומלכד כל אלה יש עטם תמורר שלא אמרה תורה אלא כדגן מן הגרן
וכמלח מן היקב הידועים והתהובים לא צבילי גוואל שר"ך למרח
הגדיש צבירן אחד ושתי שבצילים צבירע ברכות שהרי לר"ך למרח כל שבציל צבי'
עלמה שלא יתערב ספק הלקטו וצביל שבציל צבירי מקומוה שלא יתערבו ספק
המעשירות שהוקצו צה וכדפי' . וצלל ה"א יתרה יש לררוב בקן אחי' אחר רחמנא
ולא ד' וה' גורנות כדדרשין צבי' שופר שופר אי' אחר רחמנא ולא שנים ושלשה
שופרות . כל שכן היכא דאיכא ה"א יתרה שהיא הידיעה וההכרה שפסע הכתוב
הוא הגרן הכהוב והיקב סמנו . ומתן עומח כמי' יש לומר דכהני גופיהו כיחא
להו צמירוחא פורתח כי סיכי דלח נטרנה צ"ה עריחא רבא צמלוק הגרנות . עק
צמירי כפתור ופרח צו כמי' צבו כל דברי הרב ודאי חוץ צבדון דמתניתין . עק
לדין ולמנהג . וכבר צמירתי צקושיא הסומיית שמה שכתב הרב וגם אי אפשר

ורוא הדין כמי שיש תקנה אם יש לו שצלת של ודאי עזל ודולה להפריש ממנה על שצלת העני לנד. או על שצלת הגדיש לנד ויחזור ויחוקק המעשרות ויחן הכל לכהן דממה כפסך מותרים לו אלף שנה הרב קדר חף על פי שלא יעשר המעשרות. ואפשר שלכתחלה חין למתוך שיעשר אחר כך את המעשרות שמה יבטח ולא יעשרם כיוון שפירושו מתוקנים. אבל כשצא לתקן משתי השצלים לא יעשה כיוון שלריבות חוקן מפני ספק הלקט שצנת חזקה שאינו מוליאין מידו עד שהוא מתקן לו ולכהן. ובענין זה חלקו צפרק האיש מקדש גבי מעשר חלה קמח דמקשיני והשוו תרומה ולא תאכל עד שיוצא עליה וכו' מי לא הפך מן הנקוב על שאינו נקוב תרומה ולא תאכל וכו' ומשי צהרי מני לית נן צחרה ומא לא לית נן ע"ש ומה במרצה תרומות ומעשרות מקפק חינו מפסיד צ"ה כלום אם ירלה שמוכרן לכהן חזן מדמי תרומה ודאי שצנת כדין כל מדומע דעלמא. שאין לנו מקפדין אלף שלא יתקבלו המעשרות או יתעצבו צעזל שהוא צמיחה לכהנים כישראל. זה ראיתי צ"ש צ"ש לטון הרב ז"ל ידעתי בצד היתך יוכף נכף ונשלו כי הוא צנוי על שורש אחתי כלה ומקוצל וכל חבל לא השתכח ציה כותן ליעף כח ולחין אריס עלמי יציה.

אמנם צקצור דצרי הרב ונהלוכו על פי שעהנו צמדושי הרמב"ן ז"ל ראיתי וישמח לצי כי יש לדקדק בצדרי הרב צמחה דכריס מודיעין כונתו ועומק דצרי.

ראשונה צמה שכת' וז"ל וכשיצא לעשות תקנה לגדיש וכו' מה ענין פסקי דינין אלו לכהן צשלמא תקון שצנת העני הוא מענין המסכתא ומדיני הלקט שחיי' ליתן לעני דבר מהתקן אבל תקון הגדיש לצי' חין כחן מקומו וצלהי וכן דושי שנינו דין תערוצת עזל וחולין שהוא חיוב ופטור וכן צכפ"ג דחלה הן כיואל צו יזתי מסיקה וזתי נקוף וכו' ושם ידבר וירחיב הרב צחקון התערוצות למאן דאמר חין צינה ומאן דאמר יש צילה.

שנית יש לדקדק שכתב אי אפשר לעשות מיניה וזיה למאן דאמר חין צילה ואם צא ללמדנו דין תקון הגדיש לא למדנו כלום כי עדיין לא ידעתי אם יש צילה או לא והוא ליה לומר אי אפשר לעשר מיניה וזיה דהא קיימא לן חין צילה שלפי האמה ונקקאל היא צפרק קמח דראש השנה אומר שמואל לכל חין צילה חזן מיי' ושמן:

שלישית יש לדקדק שכתב ז"ל ומאלא השתח על אלו הני מקפק ג' מעשרות וכו' וכי רבותא למיינו ספקי וכבר כתב הרב ז"ל שהקוצבו כאן מעשרות שצלת העני גם כתב שהקוצבו כאן מעשרות שצלת צבגדיש ודבר פשוט הוא שכת' חין יש לעית מעשרות עמלה הרי ג' ומעשרות והם האומר צבאל ללמדנו תרומה על כל אחת ואי' גם זה פשוט וכבר אומר לעיל שחייב צחרות חף כשומפריש צצצלים גם דין מעשר אי' ומעשר עני או מעשר צ' פשוט לתיקנות ואי' זה מקומו:

רביעית יש לדקדק שכתב הרב ואם היתה מוומנת לו שצלת של ודאי עזל לא היה לריך להציא ג' צצלים וכו' פשיטא שלא חחקקנו לציות צצצלים אלף מפני ספק הלקט. וכן יש לדקדק צמה שכתב וכן כשיצא לתקן הגדיש וכו' פשיטא דהיא היא. וכראה לי שלא צא הרב ללמדנו פסקי דינין צחקון הגדיש אלף להדין קושיא שעמדה עליו מתוך מה שפ"י דצדרי רבי יונה שדירושלמי שכתב שרבי יונה אומר מציא שתי שצלים ואומר אם לקט זו יפה ואם לאו הרי מעשרותיה קצועים צזו וכותן לו אחת מהן ולכאורה נראה שחדש רבי יונה צחרונו שכותן לו אחת אי' זו שירלה שצנתחלה היינו אומרים וכותן לו את הראשונה דוקא שלא הוקצבו צה מעשרות אלף לא שניה והקבל ע"ו ומש לומר שמה הראשונה אינה לקט והאחרונה לקט ומאלא עני אוכל עזל. ותיך רבי יונה שמוציא שתי שצלים ומתנה על כל אחי' מהן ומתקן זו מנו וכותן לעני אי' זו שירלה ושתייהן מותרות דכל חרל ומדא"ס"ס היא כפק לקט. ואלא לצינה לקט שמה צרתה נמי לצינה לקט והרי תקן זו צזו וכן נראה שהיה מפרש הרמב"ם ז"ל צפ"ד מהלכות מתנות עניים. אלף שלריך עיון שם דצדרי שכתב וכותן אחת מהן לעני והאחרת חתיה מעשר שאם הנשארת מעשר על של העני גם צצל עני הוקצבו מעשר על זו. והרב רצינו שמשון ז"ל לא ראה לפרש כן דעקר התרוך חקר מדצרי רבי יונה והל"ל ק"ס היא. ועוד כתי דלהני ק"ס לאוכלה צלל מעשר שקותן לומר שהיא לקט ואם לצינה לקט גם צרתה לצינה לקט וכבר כתקנה כ"ח צחרתה. מכל עקוס מאי מהני ק"ס לאוכלה ואת מעשרות צחרתה שהוקצבו צה שכתביל שאינן לקט צב"ח יש מעשרות. ולריך לומר דלהתיר מעשרות שצב"ח יש ק"ס אחרי הפך האי' דשמה צרתה לקט ולא הוקצבו כאן מעשרות ואם תמאל לומר חין צרתה לקט שמה זו היא לקט. וכי האי ודאי לא אמרינן דהוא לה תרי ק"ס צבולי דכתרן אהדרי וקל להדין. לכך פ"י הרב ז"ל דמציא שתי שצלים חזן מהראשונה קאמר וכו' ונדקק הרב צפ"י וכותן לו אחת מהן דהיינו הראשונה דוקא. ומלמד דומק זה עמדה עליו קושיא גדולה דצשלמא לפוס מאי דס"ד שצלת שנתן לעני הנשארת צידו שתייהן מותרות כמות שהן וק"ס כתי דקשיא לן מאי דאקשי'. אלף לפירוש הרב קשה דשתי שצלים הנשארות מי מתקנן שהרי יש צנת קלקול מעשרות שאם יפריש מכל שצלת על כל השצלת שמה מעשרות שצלת העני הוקצבו צה ומפריש מן החיוב על הפטור ואם יפריש על שירים שצנה לצד שמה לא הוקצבו צה מעשרות והרי חן עזל צלל תקון ואם כן כתי דתקנת שצלת העני שתי שצלים אלו מקולקלים חן. לתוך קושיא זו כתב הרב וכשיצא לעשות תקנה לגדיש וכו' כלומר כשיצא לעשות תקנה לגדיש יתקנו אלו הני דהא לא מלי' מעשר מיניה וזיה למאן דאמר חין צילה דקובין דירושי' יש להעמידה כן ולריך להציא פרכסה מתקין אחר ולתקן הכל חזן משצלת אחת ואותה שצלת תקנתה צאלו השמים. ולפי זה נמאל שמה עכ"ל מאלו מקפק ג' מעשרות וכו' שתי תרומות ושתי מעשרות של שתי שצלים וכו' ופירוש שתי שצלים דהא יש צה מקפק מעשרות שצלת שנתן לעני ומעשרות

השירים חזן מכדי המעשרות שצנה שמה לא הוקצבו צה מעשרות וכן עזל וכהן האוכנן חייב מיניה. וקושיא זו ודאי שצנת השאלה היא שאם היה כולל שני השצלים צחקון הגדיש לא היה קני צשיר שצלת אחת שהרי לריך לשייר גם כן מעשרות שהוקצבו צלחת מאלו על שצלה העני שגם חן פטור כמו הלקט וכשיצא לתקן שיעור זה מפרכסה שציא הרי אותה פרכסה מקולקלת שמה יש כאן שצלת הלקט ומעשרות שצלת העני מוילא הוקצבו ואותה פרכסה קטנה עזל גמור ופיכך אי אפשר לכלול שתי השצלים צכלל הגדיש.

ומכר מקוס לא ידענו מה הועיל הרב דקוף קוף נראה שכל צמה שצנת מומו שצצלים הללו ומקולקלים חן צין יפריש על כל השצלת צין ששייר שיעור המעשרות וכדפרישה:

מעתה לריכין אנו ללמוד משעה אחרונה שמתק בצד תורתך כי צה חיקן הרב קושיא זו שפ"י לנו מה שכתב למעלה ומעשרות שתי שצלים דלאו דוקא שצלת של עני ושצגדיש דאם כן מקולקלה חן וכדכתיבני' אלף מעשרות אחת ואתון שתי שצלים חן מכל אחת על הצרתה ושזו מעשריה עמלה וצכ"י לציח למיחש לקלקול. כיילד הוא עושה וכתריס מכל אחת קכה מעשרות הראוי' לשתי שצלים שלמותה ושזו יכריש מעשרות הראוי' לשייריים שצנה הרי ג' מעשרות ומהנה כלשון הזה אם אחת מאלו השחים לקט אם כן יפה הפרשתי צחרתה שאינה לקט שלפי זה הוקצבו צה מעשרי' העני ושצגדיש וכבר הפרשתי על שירים שצנה. ואם חין צום אחת מאלו לקט דמוילא לא הוקצבו כאן אלף מעשרות אחת של עני אי' שצגדיש אם כן חין דצדרי כלום אלף לנצי' האחת שלא הוקצבו צה מעשרות כלל שאי לא הפרשתי אלף על השירים שצנה. גם צליחה שהוקצבו צה מעשרות חין דצדרי כלום צענין אחת ומעשרות שתי השצלים שהרי חין על זו רק מעשרות שצלת אחת ואני הפרשתי על שחים ואותן מעשרות היתריס שצזו יהיו מעשרות על צרתה שלא הוקצבו צה מעשרות כלל וכלה עזל וכשעושה כן צשתייהן חן ומחוקקות ממה כפסך:

והמקשה על זה אם מעשרות כל אחת מיניה וזה לא והני מעשרות כ"ח צחרתה מאי והני שמה אורה שומעשר מוומנה על צרתה לקט לא חש לקוקיה. שאם יש צאלו אחת שהיא לקט יפה עשר מהחלה וכבר אומר צכחאו אם אחת מאלו לקט יפה הפרשתי צחרתה והיא אינה לריבה כלום: **גם** המוקשה על זה דאם כן ספק ארצב מעשרות יש כאן צכל אחת מעשרי' שצלת שכתן לעני ומעשרות שצלת שצגדיש ומעשרות כ"ח צחרתה. ומעשרות עמלה אינו מצמין דצדריס שצבר צמתי' שומעשרות אחת שתי השצלי' שכתב הרב עטולעטיס אם כלאר צלחת מאלו השחים לקט חן כפשוטן אחת שצלת העני ואחת שצלת שצגדיש ואם חין אחת מאלו לקט על כרחן ומעשרי' אחת וצ' השצלים חן מכל אחת על צרתה. והוא שכתב הרב ז"ל דשמה שלשמן חין לקט ששאר הלקט צגדיש כי ספק זה ולא אחר גרס לנו להוליא מעשרות כ"ח צחרתה דצכהאי גוונא הוא דלא הוקצבו כאן אלף מעשרות שצלת אחת צלחת מאלו. והוא הפריש על שחים צכל אחת והכל מקולקל הא כדלית ל"י והא כדלית ל"י ואין תקנה רק להפריש מאלוה שצלקולה הי' שיש צה מעשרי' שצנת אחת יתריס על צרתה שנקולקלת לגמרי שאין צה מעשרות כלל וכלה עזל ולא הפרישו רק על שירים וכשאר כדי מעשרות שתי שצלים עזל גמור וכמה שאמר דוק והשכח. והוא הדין שהיה יכול הרב לומר שלשמן חין לקט שכתן הלקט לעני דהיא היא אלף דחדא מיניהו קקט וכיחא ליה זכרונו לצרחה להלות הקולל צצל גדיש שהיא אחרונה ועוד שהיא מעורצת צגדיש.

ורפי דרכנו ללמדו שהלשון כחצו צנוקומו ולא חטיב הפכך מה שכתב צכתיס צין ומעשר אחד צין ומעשר צ' וכו' שהחוקק לכך לשתי צבות האחת להודיע כי קציעות המעשרות גורם לנו לומר מעשרות כ"ח צחרתה כמה שאמרנו ועוד להודיע כמה מעשרות יש על ב"ה לדעה השירים שיפריש עליהם מעשרות עמלה:

ואם האומר אם כן מהו זה שכתב הרב ומאלא השתח על אלו השחים ומספק ג' מעשרי' והלא לפי זה קודם שנקצבו מעשרות שצלת שצגדיש יש ומספק ג' מעשרות מעשרות שצלת שכתן לעני ומעשרות עמלה ומעשרות כ"ח צחרתה מהך קושיא גופיה שהרי צב"ח מצי' אלו השצלים יש ספק מעשרות שצלת העני ולא קני צמעשרות עמלה. לאו קושיא היא דהתם צכחאי צעלמא קני שיחנה צכל אחת ויאומר אם זו היא שהוקצבו צה מעשרות יפה ואם לאו חין דצדרי כלום ומעשרות שהפרשתי על שצלת העני יהיו על שצלת זו. אלף אחר שהוקצבו גם מעשרות שצלת שצגדיש חו לא קני חך תאלה דששתח ודאי הוקצבו כאן מעשרות צלחת מאלו אלף דלא ייעין צליוו מהן ומאלא צכל אחת ג' לדדי ספק שמה חין צזו כלום אלף צחרתה. ואם תמאל לומר צזו שמה מעשרות שחים שמה מעשרות אחת וללד זה האחרון אינו מועיל שום תכחי אלף שיפריש מעשרות האחת היתריס אם ישנן על צרתה שכלה עזל וכמ"ש:

ואם האומר עדיין מהו זה שכתב הרב שאם היתה לו שצלת ודאי עזל שלא הי' לריך להציא ג' שצלים אלף מציא אחת מהגדיש וכו' ואם לאו מעשרותיה קצועים צזה של ודאי עזל עד כאן והלא אותה של ודאי עזל מעשרות הקצועים צם מקולקלים שמה שצלת העני לקט היתה ומפריש מן החיוב על הפטור יש לומר שהרב ז"ל קתך על גמר דצדרי שכתב ז"ל וכן כשיצא לתקן הגדיש וכו' ואם לאו מעשרות השצלת יהיו קצועים צצצלת של ודאי עזל עד כאן דכתיב גונח שהוקצבו על זו מעשרות צ' שצלים של עני ושצגדיש על כרחן. ומעשרות אחת מהן הוקצבו צה ואחת לצד מפריש וכותן לכהן ומותר לו. והוא שכתב הרב ז"ל ומאלא דליכא שום ספק על אותה שצלת של ודאי עזל דומכלל שחים יש אחת ודאי.

שאלות ותשובות רבי לוי אבן חביב

כ"א בחצרתה ומעשרו' עלמי על הדרך שפירשנו בקונטרסים ואם כן אין כאן לקולקל לא צומעשרו' שהוקצנו זה ולא צומעשרות שומפירש על עלמה :

עוד

כחז חזקה חזקה כל עורה זה למה וכו' וגו' קושיא על פני דבשלתא לפי ראשון אין כאן עורה שאינו ריק שתי שבלים עולה ומחנה על כ"א והן וכוון אחת ואוכל אחת ומק"ס . והגד"ש אין לו קשר עם שתי השבלים ויכול לומר אותו ולעשר מימי' וז"ל ואינו לרי"ך פרכסה ומקום אחר אבל לפי' הרי כל עורה זה למה וכו' ותוך דבשנת הקליר אין כל כך פרכסה וכו' :

עוד

כחז ואם היחה חזומנה לו שבלת של ודאי עובל וכו' וגם זו שניה פקושיא דבשלתא לפי ראשון כיחא שמיזא שני שבלים מהגד"ש דהויח כל חר"ס ק"ס ואם היה מציא שבלת ודאי עובל היו ומעשרותיה מקולקלין ומפקחא אבל לפירוש הר"ב דק"ס נתי אקור יציא שבלת אחת ודאי עובל ולא יחצו כל כך ומעשרות . ותוך דל"ן הכי נתי שאלם היה לו חזומנה שבלת ודאי עובל לא היה לרי"ך וכו' . ובלבד שגם כשיצא לתקן כל הגד"ש וכו' חזו שכתב וכן כשיצא לתקן כל הגד"ש דבשלתא גופא לא נשאר שום ספק על אחת שבלת וכמה שאמרי' לעיל בקונטרסים . והעד הנאמן על הל"ך וקשור הדבור שכתב הר"ב דק"ס וכו' וכו' קאמי' רבי יונה שתי שבלים שחאה אחת מהן ודאי עובל פי' לאו כר"ס דרבי יונה בורה עורדאי עובל כדי שיהיה ק"ס אדרבה קגע שתיים כדי שיהיה אחת עובל ודאי ויניח דאחרת עובל עדיפא ליה אם יש לו חזומנה . וחחס בןקו כך לרי"ך ליבש דברי רבי יונה להודיע שכל הדבור נמשך ליבש דברי ר' יונה . והנרא' לי כחצתי וחתומתי העתק שני כי לחלשתי לא עלרתי כח להעתיק השלטי' כחם הנקשר בעצמות האהבה העירי שאחל הלו :

עוד חזר השואל דלעיל לשאלו שאילתו מחכס אחר זולת המחצר וזאת לו החשונה :

טופס

קינ חשונה הר"ב כאשר שאלתי מוננו על לשון הרציו שמשון וכחצתי לו שאי' לרמוק דחצרת' לאו דוקא אחת ומעשרים אלא אחת שבלת ששארם צגד"ש . שזה ובלבד שהוא דוחק יש עליו קושיא . השיב זה לשוני . ויה שכתב רבי שמשון תקון עלמה ותקון חצרתה על אחת השבלת העומדת צגד"ש כחמי' שאי' אפ"ש שתקרא חצרתה אלא אחת העומדת צגד"ש שהשניה או הראשונה אי אפשר שיקראו חצרות זו או שאדרבה הן מנגדות זו לזו . המחלה לא נעשו שתיים אלא ומפק שגוף האחת מהן לקעי שאם היינו יודעי' צוראי שהאחת מהן אינה לקעי לא היינו לרי"ך לא לחצרת ואם כן היאך תקרא חצרתה . אבל אחת העומדת צגד"ש נקראת חצרתה של כל אחת ואחת מהן ודאי כיון שכשתקנו הגד"ש תקנו חוץ ומשבלת אחת וכיון שקצנו מעשי' שלה מן הספק באחת מאלו כל חר"ס וחר"ס ומיניהו חצרותיה ומקרו . ועתה אפרש כי"ד יהיו ספק ג' ומעשרות ככל אחת מהשתיים שאם הראשונה אינה לקעי והשניה לקעי כאשר על הראשונה ג' ומעשרו' תקון שבלת העני ומתקון עלמה ומתקון העומדת צגד"ש . ואם זאת הראשונה היא לקעי כמו שכתבתי שבלתה זה הארכנו לשבלת שניה נשאלו ספק ג' ומעשרות המכרים תקון שבלת העני ומתקון עלמה ותקון העומדת צגד"ש חצרתא . ומה שהקשיה שאם כאמר שחצרתה היא העומדת צגד"ש שזה דוחק ויש קושי' על זה לא הבנתי קושייתך . כחם נאמן האמתך יעקב צי רב :

עד כאן הגיע חשונה החכם השלם המוכר שלי וגם זאת של החכם השלם כונה' יעקב צי רב י"ו הוא שלמה לירי . וזה הוא מה שהשגתי על דבריהם : חשונה שנייה בזה שקדם מן שאלת חכם אחר פירוש הר"ב דברי שמשון : צבור ואיש ומלמנה ומלמנה של תורה . ארי שחצרתה . י"א

ראיתי

דברי כבוד תורתך ומלאשם לקופם לופם ומחמס , מעימם ומקס . המוקללתי' צפו עעם המוליכה ולחוח הלשון ומחוקים מדעם צנופת יופי קדורם על ראשון ראשון . נופכי ספירי אמירי אמירי מפכים ומפכים ומחצותי . יהלומי מליך יהלומון ומחומי . זחלתי ואירח שלא יסתחמו מענותי . ומה גם ענה כי הכני ישב צפתתי שערים . ללמות ולא קריים אחלי צמ"ה צת ענה . והחנודרה כמלוכה . ולבי צקרי' כבז אשה ונלרה היחה כאלמנה . ומשכון עלי ענכה ' האמנם צראתי מעלת האמת הלא היא המחלצת רחבה כל הטענות מעוכת לא הדבור ומשאל ההלכה אם לא על ארניה העוצעו השונה עמוקי שפה . אמון לנס צבצורים ראש המדצרי והיכף אחת חנופה . וכדי לשון יפתירו צשפתה רפה . ייניעו עש על ארציה והר"ם . יעלו ארז כנשקיה . כי חצרתה שפתותם ומישימם . או אחרתי הכס בחתי צמבלת ספר כחז עולי צלשתי העמוקה לרה וקלריה וארכה להעלות ארכה ומרפא לשברי קרקי ונחה דברי צחלק הראשון הרום צחרך פלפולך שצדקת עליהן עד ומקום שאין יד הרעת מנגעת . עם לחקור ועת לעעת . לא כמנעל קושייתך אדרב' כמגדיל החלונה והחומה . על מדות שלמותך מי הגיד לך כי עירוס אכני ומך מערכך כל כך לייחס אלי דברים לא כחצתי ולא דמיתי . כאילו מעולם לא קריתי ולא שכיתי . ועוד חוקיך לשוני לערוך לפיך לדיק הנא לצית מלוני . שולחן ערוך צפרי מנדי שלחי כמעני ועודני נכני . כמעניתי לי כחי ורשיתי אחי את אשר ראתה עיני והשיגה יד עיוני . ואם דל הוא ועני . חשונה על דבריך צחלק השני . לצושי מחלול יופי הפלפול וכועם הלשון חולעת שני . ועל הכל חשפנו צשכלך הזך כי אחת תצחר ולא אחי :

בחרה

הראשון אומר כי כפי' אחי הפלח ופלא מראות דברי כ"ת ואלו אחר היה כותבם אלי הייתי כותב עליו מרירות לא ירעתי ספורות . או הייתי ומחתי פני מחלנה . מהשיב חשונה יען כי ראיתך מתחוק ככל עח ותחלומי לדיק הולם פעם אחר פעם . צמעם וצלי מעם . ולהלום לשוני הקמתת פני שכלך כאיש אשר לא שומע ונאלם . ואמרת שלא כהלם . ומינין ילא לכבוד תורתך שהנאמי' צלשון אחר פרטי ומכת קושיא פרטיה צמקום ההוא לתפוס אותו כולל צמקום שלא נאמי' וגם אין שם פקושיא היחי צצרי שזרחה השומע

עליו היותו צלתי איפשר ואפילו לקומא צשתי יעיו . והחומר שאומר כבוד תורתו שים צענין אם כותבי היחה לרצ"ך איני רואה אותו כלל אדרבה הוא פשוט צעני וגם צעני כבוד תורתך ירעתי שיהי פשיע צראשוכה אם היית רואה לתת לך לכך . ואם מפני חוספת אוחס סני' היצת שהוקפה צצרי כדן וכמנהג היה לכבוד תורתך לרן שכתבתי לחוק התירון לקושייתך ולומר שאפילו שחתיקון אחר מירוח לא היה הציקרי כפי הדין אלא שהיה מועיל צריעצר או על ידי הרחק לא היה מקום לומר דל"ן חיקון לעשר הגד"ש מיניה וזיה למאן דאמר יש צילה דאפשר לעשרו מיניה וזיה אחר מירוח כיון שמועיל אפילו על ידי הרחק כל שכן שציקר חתיקון והמעשר הוי' אחר מירוח כפי הדין והמנהג ואם כן למאן דאמר אין צילה דוקא אין תקון אבל למאן דאמר יש צילה ודאי יש חיקון לעשר אחר מירוח כי הוא החיקון האמתי כפי הדין והמנהג . וגם מה שכתבתי ליענה והצחתי רחיה ומצרי הר"ר שמשון ז"ל שכתב וגם שאי אפשר לכיון ומעשרותיו וכו' על זה הדרך צעלמו היה . איפשר לכבוד תורתך לפרשו כמנו שצבצת אחת הדצרים אומר הר"ב שם שאין לעשר כי אם אחר מירוח ג"כ צבאל למי"ד יש צילה אין קושי' דיכול לעשר עמי' וזי' אחר מירוח וטוב היה לכבוד תורתך לרן כן צלשון ומחפוט עלי דברים לא עלו על לבי ולומר דקשי' לי למה לא פיי' הר"ב דמימי' אחר מירוח וביחא לי סמך על הדין והמנהג כדי להצרות לפני ומשוליס ואצני נגף לא היה נכשל צהם מי שלח ראה מאורות ומימי כי אפילו על פי העולה דבעתך שזה כדן וכמנהג כחצתי מעעם הקושיא שמתוך לומר איך מעשר קודם מירוח לא מעעם התירון לקושייתך היה לכבוד תורתך להפך צכות ולחשוב שדוקא צמקום שכתב והוא צתיקון כל הגד"ש אמרתי כן שרי"ך שיהיה לכחלה אחר מירוח לא צתיקון השבוליס והיית מעלה אותו מתוך רוב אוחס הפחחים לפחות . והכני' שצבע צאמת שכאשר קריתי דברי אלה עלה על דעתי להוסיף צבאלן לשון לצאר הענין והוא זה . ואפילו אם חתיקון אחר מירוח לא היה הציקרי כפי הדין אלא שהיה מועיל אפ"י על לך הדוחק לא היה מקום לר"ב לומר דאי אפשר לעשר מיניה וזיה למאן דאמר יש צילה . כל שכן שהחיקון האמתי כפי הדין הוא אחר מירוח ואם כן למאן דאמר אין צילה דוקא אי אפשר לעשר מיניה וזיה לא למאן דאמר יש צילה עיב' . ולא לבד עלה על דעתי אלא ששעתי מעשר וקדתי אותו צענקסי וגם עוד היום נגח הוא אחי ומסכמתי שלא לכתבו צענקסי לבי שצרה צעני שאינו לרי"ך ומקוי הלשון מורה ל"ל פירושו שלא ככתב שם אלא לענין שיכול לעשר מיניה וזיה למאן דאמר יש צילה , גם לתת מקום למי שיראה להצין ומצרי שהדין נותן שכשיסתקן הגד"ש אחר שכתב השבולת לעני' שיהיה אחר מירוח ודוקא צבצולת העני וגמתי' דירה יכול לעשר קודם מירוח ואפ"י לכחלה ל"ה הגד"ש אחר שנתן לעני את שלו : והעני' מוציא והוא דאף על גב דלכתחלה אין לו לעשר קודם מירוח אין לנו לחוש צכך צבצולת הלקע שכחתינו צגד"ש כדי לתת לעני את שלו . כמות שהוא שבלת כחצרתה צקס וחצולתה ומי' צלי עכזו וצין שחתוקן אותו השבולת צבצולת אי' לבד או שחתוקן על ידי כל הגד"ש רואה לומר שלתקן אחת השבולת נתקן כל הגד"ש קודם מירוח לא כחוש דמה לי לתקן שבלת אחת קודם מירוח כדי לתת לעני את שלו מיד מה לי לתקן כל הגד"ש אבל הגד"ש הנשאר אחרי שתקן שבלת מעני וכתב לו מהיות עות כל תקרי רע ואין לתקנו אלא אחר מירוח כדינו לכחלה לר"ב הז' לר"ב נחתי ומקום צלשוני ודמי' החפץ ימלא יד סבלו כחאומו וברקוק אותו כי נראה צעני ששורש הדין ומייצ' אמתו' אמנם מה שעלה על דעת כבוד תורתך ליחס אלי שדיני היה גם כן צבצולת העני וגמתי' דירה יסתקע הר"ב שלא לאמר . ושאל ליה מריה למר . וצבור הייתי שלא להאריך עוד בזה החלק הראשי' אחרי שכתבצבלת האמת צישנו הלשון ונכתבתה קושייתך הראשונה צמה שכתב כבוד תורתך צגליון ספקך הן שאהיה אני הגרם דללתי חפשא וכו' או הגומי' . האמנם אחרי ראותי את פניך פני העלמתי . לנחשו ולכתוב צמכמה . עד חצרי' . וחקען זאת צענייך ועוד חשבו וחצרי' חצרות פולס על צלימה וחחס צאדמה וקו הצין הוי' קו חסו עלי . כאלו שצדדים ילאו מאלו . לכן ראיתי לתת חלק צבצנה קושייתך על דברי ולהצניע עיני עייני הקל' . על כל אחת ואחת להורות צאלצני כי כ"ת הוא הצונה והספיר . תחולס ואפיתר . וגם לשמונה . היה הקושיא האחרונה . שצראה צענייך חוחס חבתי' . שצ"ח יות' חוקה למנלת על המימתי' וצעני' גם היא דקא מן הדקא צוקה ומצוקה ומצוקה . וצפרט כי צאו צמכות דצרי' וזי' מחד צעני' ויש לי לרן עליהם וכאשר יצאו שם צ"ה :

אחר

דורש וכמה מקייים גם את אשר לא נשאלנו עליו ולא כחפיקנו הודעתנו והוא דמהיה דמעשרות לחידה אין להציא רחיה דכל אחת תפסי ליה למר הצבת פניך את פני המלמתי' והתפישה עלי ופירשת דצרי' צלשונך שכתבת ועליו סמך לפרש שה"ר שמשון וכו' דלאו צרישי' עסקי' וכו' . עד הסוף :

כבר

כחצתי דמעולם לא עלה על לבי דבר כזה וגם לא נרמו צלשוני ולדיק גמתי' הוא יי' שומע קודם מירוח לתת לעני מיד שבלת הלקע שלו . וכן עשר למחנה . לא היה נכשל צקושייתך הראשונה . ומחתי' רפאה . וכל אחת הפלפולי' שפלפלת עלי תחס מאלהים צבלים . ולא היה ראוי להעלותם : לא הם ולא שכתבתם :

גם

הקושיא השניה . כראשונה ומצולת בגויה . ועל דא ודאי צככא צי"א צי"א . המדצרי הייתי צצייך אם אין מאלפיה :

הבושיא

השלישית שהקשה כבוד תורתך היא ממין אחר להוכיח מ מכת דגם הגד"ש הנשאר יכול לעשר קודם מירוח וצעני' אף על פי שכתבתי אז זה דוחק צלשון יש לנו לקיים שאין הדין כן דמהיות עות אל תקרי רע כאשר כחצתי וכיון דכחצנו צבת חתר קודם מירוח והיא הכחיה לפני שבלת

הקושיא

החמישים שהקשה כבוד תורתך על דברי הגדולה היא צמיח
 היא צניה על הקדמת שהשתי שצולים לא כחמורו כשקבע
 בהן ומעשרות השצולת שהיכה צדיק ומשום ספק לקט שלא תקנה כשהקן כל
 הגדיש והמפרכסה שהציא . ועל פי המזון מלשוכי כפי דברי כבוד תורתך וגם
 עתה הכי מורה שהדין אמת שאין יכול לתקן הגדיש השאר אחרי שנתן
 שצולת הלקטו לעני אס. לא אחר מירוח והסכרה תיקון הגדיש על ידי הפרכסה
 היה אחר מירוח . אס כן כמלא שהוא מועבר מדבר שלא כגמדה מלאכתו על
 דבר שגמרה מלאכתו הפך המוצא במעשה ומציא אל השקר שקר אס כן
 צהכרה שמתקן גדיש קודם מירוח וצאקן כזר יתנה לעני השצולת שלו ועוד
 שומדרי שלא נמנר על דבר שגמרה לא מליכו שחאר צפי' לכחמלה אפילו כדי
 לתת לעני השצולת שלו מיד צלי עכוז . ולקיים שהקדמה הראשונה הציא
 כבוד תורתך צ' מיני רחיה . הראשון הוא צדיק החפוש והחקירה שאי אפשר
 שידבר אחר מירוח לא שתייהן צימד ולא כל א' ואי צפני עלמה אס לא צאופן
 שהוא לעג לאומרו והצ' הרמו שמתלאת צדצרי הרצ וכו' . ואני פרס אחמיל
 להשיצ על דברי כבוד תורתך אלה אודיע לרצים דאגת לצי והלער אשר צקרי
 והוא כי כשהלתי מראות חלו השצולים העצובות מלאות ממנר תצוהות שמש
 קדש הלולים צפולפולים אמהיים זכים מפכים מים עהורים רחלים מים התלמוד
 קפרא וקפרי ומקופות והסם ומקפירים פירות השמועה . ומצבללים הרעה .
 והיה רק זועה . כי נתן רשות ומקום לספק שמה כל אוחו הלשון דהא יש
 זה וכו' הוא הגסה מיד כהה . לרצ אז תלמיד שאולי לא הצין הכונה ועד
 השלשה לא צא . כאלו ולא ידע מה כאלו . וגם כבוד תורתך לא רצית להצין
 דברי . וגם אפי' על פי שאני רולה להצין דברי כבוד תורתך אינו יכול .
 שהרי כתב כבוד תורתך וזה לשונו שמה חמור ימרה כל שצולת צפני עלמה
 עדיין יע' לחוש לתעוררת פטור ומיוז וכו' . עד זה מה פטור הוא . ובקבני
 הזה כתבת ושכית ושלשת לפנים או קרוב קשה לי צדיק ואיני יכול להצניס
 שאם צאולי הכך קורא למעשר הזה פטור מנעם שכיון שקבע שצולת צלפוטו
 או צדרומו וכו' הרי הוא כאלו כפרש מכל וכל והמעשר שכבר כפרש ודא
 שהוא פטור ואין להפריש ממנו על החיוב . שדעתך היא שגם כשקובע מעשרות
 דגן צדגן אחר לריק שייחד מקום צלפוטו או צדרומו וכן הצאת רחיה ממתינתין
 דפי' דתרומוה' ואולי גם לזה הזכרתני כל ד' רוחי העולם להיות כי צבל
 שצולת מאלו הוקבעו ג' מיני מעשרות שלריק שייחד מקום לכל אחד מהם .
 צעני אינו כן שדוקא כשקובע המעשרות צדצרי עלמו לריק שייחד מקום
 צלפוטו או צדרומו לשכאמר עליו קרא שם אצל כשקובע מעשרות כדי א' צדרי
 אחר אינו לריק לייחד מקום צלפוטו וכו' רחיה לזה מתכתי' דסוף מתכת
 דמאי היו לפכיו שתי כלכלות של עזל וכו' ומשם נראה צפירוש שאינו לריק
 שייחד מקום צבלכלה צלפוטו וכו' . כיון שלא זכרו התנא ואין לומר דקלר
 צדק והסמך אהיה מתכתי' דתרומוה' דלא אישר חילא דידן ליימר הכי דוקא
 לצעלי וקפופות גדולים כמותם יע' כה לומר כן מכה אי זה צקירות אס היה
 צדים . וצדגון דידן ארצה מלאכו להם צפרק קמא דקדושין וצפרק קמא
 דמליעא דצטלו פירוש רש"י ז"ל שפירש שם אהיה מתכתי' דתנן צפרק
 צתרא דמעשר שני מעשה צדגן גמליאל חקנים שהיו צחים צספניה וכו' .
 ופרש"י צקידושין שהיה ירא פן יסאכו עליו צני צינו וכו' . והקשו עליו דכיון
 דלא קבע מקום ללפוטו או לדרומו לא הוי מעשר משמע דלין דרך התנא
 לקלר צדק . וכן צגטין ר"פ כל הגט אהיה מתכתי' דהלוקח יין מצין הכותיים
 וכו' נתנו עמם אחאי לא קחתי הסם צלפוטו וכו' וכן הרצ רציו שמשון
 צמקוהו . איכ צמתיתין דשתי כלכלות כיון דלא קאמר צלפוטו וכו' משמע
 דלא לריק ייחוד מקום' ובר מן דין מתכתי' גופה צצצא צתריחא מעשרות
 כלכלה צצתרתא מוכח דלא קאמר צלפוטו וכו' לפי הפסק שפסק הרמב"ם ז"ל
 על פי התוספתא דאס יתלה מוליא מעשר שתייהן מוחת מהן או מעשר הקטנה
 מן הגדולה ומעשר הגדולה מן הקטנה ואי מיירי דעייחד מקום צלפוטו וכו'
 אי אפשר דאי אומר מעשרות כלכלה צצתרתא צלפוטו וכו' צככו היחידה משמע
 מעשרות שתייהן צאי דוקא . ואי אומר צלפוטן צככו הרצות משמע שקבע
 מעשרות של זו ושל זו צזו וכיון שהדין הוא שיעשר כפי מה שירלה צאי
 מהשתי חלוקות הזכר משני' דלא ייחד מקום כלל ונעמא משום דלא לריק גם
 מפני זה לא הזכירו הרצ רציו שמשון ז"ל צכאן ואלו היה לריק לייחד מקום
 לא הוה משמתי' דלא למעריה זמנא חדא והפעם לזה החלוקה מוצא דעמתי'
 דמתכתי' דתרומוה' דע"י שקבע מקום צלפוטו וכו' . הוא משום דצעי' שיירי'
 ככרים ובשאר תרומוה' הכרי זה עליו או אפילו שאמר צתוכו לפי הפסק אין
 שיידיה ככרים אצל כשקובע תרומוה' הכרי צכרי אחר הרי משייר כל הכרי
 ואין לך שיידיה ככרים יותר גדול מה . הרי אס כן מוצא שאלין לריק
 שקבע מקום שצולת צייחוד צלפוטו וכו' ואס דעת כבוד תורתך לומר שאשפי'
 שלא ייחד מקום למועשר צלפוטו וכו' הרי גם כן כשאר המעשר שכפרש מהכרי
 ועומר צפני עלמו שהוא פטור גם זה אינו כן צעני שאף על פי שקבע
 מעשרות הכרי שאחר צזה הכרי הרי זה חלקין זס הכרי חיוב נקדאול ולא פטור
 ומה שאמרו קרא שם הוא לענין שהכרי האחר הוא עותר צאכילה מיד . גם
 שאינו יכול להפריש מעשר על הכרי הראשון כי אס תזה הכרי שקובע צו
 מעשרותיו אצל עדיין לא יש שום חלק צזה הכרי שכאמר עליו שכבר הוי מעשר
 ונקרא פטור כי גם אוחו המעשר צעלמו שקבע כאן מייצ צמעשר ותרומוה'
 וכשיפריש מעשר על הכרי האחר לריק להפריש עמו המעשר הראוי לוחו
 המעשר צמנל שאס אמעשר הראוי לכרי הראשון הוא תשעה עשרים לריק
 שפירש עשרה . וכמו שאצאר עוד לפנים ציה' . וצשום אופן איני יכול לרפת
 מאי זה לך קרא כבוד תורתך לזה המעשר פטור גם איני יכול להצין שאר
 צדיק

שצולת שלו כצמל המקובצ ולא יעשר הגדיש קודם מירוח . כל שאין צכאן
 דוחק צלטון כלל כי פירות גדיש רולה לומר מה שהוא עתה גדיש חה שמו
 אשר יקראו ומה לי פעם אחת מה לי חמשה : והנה עתה חפשתי צעיר אחר
 פי' זעמי' להחליץ ז"ל . ומלאתי צו כי הוא כותב חלו הגדישים אוח צאוח
 כאשר צאו צדצרי הרצ רציו שמשון . וכשהעתיק למוטה החימה של הרצ רציו
 שמשון ז"ל כחצ ותימא כיון שנקוף לריק לתקן הכרי ומקום אחר וכו' . הרי
 כראס כדצרי ואף על פי שהרצ רציו שמשון לא גלה לנו צזה דבר אין לעשות צדצרי
 לומר דגדיש סתמא קאמר דהאי כרייה והא כרייה . וכל אוחס העמתי' שאמר כבוד
 תורתך לפנים איכס מקפיקים לגדיש ושם אצאר ציה' :

הקושיא

הרציעית שהקשה כבוד תורתך היא צמאי דכתב הרצ רציו
 שמשון וקלת תימא וכו' ומאי קושיא אס יעשה כן מתחלתו
 כמלא וכו' ועל הראשונים חמו מלמערים וכו' אס אחת הדבר שהיה לנו לער
 צראשונים הדין עם כבוד תורתך אמתה שצולת שנתן לעני אין לנו לער כלל
 והדין כותן לעשות כן לכחמלה כדי לתת לעני חה שלו מיד צלי עכוז ומה
 העעם גם כן היה יכול לעשר כל הגדיש קודם מירוח כדי לתת לעני שצולת
 שלו כאשר כתבתי דמה לי לתקן שצולת א' לעני קודם מירוח מה לי לתקן כל
 הגדיש אס צתיקון הגדיש היה מתקן שצולת העני . וצזה מתורלת גם :

הקושיא

החמישים שהקש' כבוד תורתך דדוקא כוכל לתרום מדבר שלא
 כגמרה מלאכתו כדי לתת לעני חה שלו משום דגם צמקום אחר
 אס תרס תרומוה' תרומוה' אומס צמי שתרצה או ממעט צמעשיות שאין חלוק
 צין לכחמלה לצדיעצד ולעולם המעשרות מקולקלים או הפירות אינו יכול לעשר
 מאומר אפילו כדי לתת לעני חה שלו גם צזה מתורלת :

הקושיא
 הששית ועם היות שלא צא צתוך דצרי מוצאר דמה עעס קאמר
 וצזהו עעס הדין כאשר העלה כבוד תורתך . עם כל זה למלא
 לרובך הכני מודה צו וכך הוא האמת שצאוחו הכושא שלפכינו לא יש עעס אחר
 כי אס זה וקניפיו שכתב הרצ רציו שמשון ז"ל . ויתר הפלפולים שהוקיף
 כבוד תורתך צתוך קושיותיך אלה הכך אומר שהס שצו על קלתם ושאין ממש
 צקלתם ולא ידעתי אס כן למה כתבתם :

הקושיא

השציעית שהקש' כבוד תורתך היא דלמה איך לכרי מעשרותיו
 שצצולים וכו' עד הסוף . גם אחי מודה צזה שעיכ' המורח
 הגדול הוא יכו' לביון מעשרותיו דאי לאו הכי לא היה לריק הרצ לחוק זה
 העעם צכניפיי אחרים גם כי לא היינו לריכין צצצולי' לעמתי' שכתבו צירושלמי
 אמתיתין דתרומוה' דלין תרומוה' מדבר שלא כגמרה מלאכתו על דבר וכו'
 משום גז' השצט כש' כתב כבוד תורתך . ולא לצד לא היינו לריכין אלא
 דכפיק חורבא מהוא עעמא דאס תרס צדיעצד מדעת כהן תרומוה' תרומוה' :
 ואס אחת הדבר שהיא לכיון מעשרותיו צצצולים אפילו עשר מדעת כהן צדיעצד
 פירותיו או מעשרותיו מקולקלים . וכאשר כתבתי אשר לפי זה נראה שאיפשר
 הוא לכיון המעשרות צצצולים וצח אלו הראיות ומה שהוקיף עוד כבוד תורתך צזה
 ושצולת העני צלא מירוח מפריש עליה הכך רוחה שאינה רחיה כלל כי חלוק
 יש צין מועט להרצה וצין שצולת לגדיש וצדחאי צדצרי מועט יכול לכיון כ"ס צצצולת
 אחת אוחה השצולת קורא לה עתה שם לצד אצל ההפרשה אחר מירוח הוא כי אז
 שיוכל להפריש ע"פ מנין הגרעיין ומוכרח הוא לעשות כן כדי להפריש ג' מעשרות
 שיש עליה חפסק . צדצרי כבוד תורתך צה כמה פעמים שאינו יכול לתת
 אוחה השצולת שקבע עליה המעשרות ולרעתי שאינו כן כאשר יצא ציה' . מה
 כאמר אס כן גם צגדיש יעשה כן יקרא שם עליו ומקום אחר ואחר מירוח
 הגדיש יכוין כמה לריק להפריש צדיוק אחת הדבר אצל לזה הרצה הר"ר צכניפיי
 לזה העעם וסוף הלשון ארש' סומך שאין כל כך פרכסה מוזמנת . ואס כן
 מעצולת העני אין רחיה כלל שאיפשר לכיון המעשרות . אצל מכה שאר הראיות
 הוא אחת . ועם כל זה איני יודע מה זו קושיא עלי שכבר כתבתי למעלה של
 כוכתי צלפוטו לא היתה אלא לומר הרצ רציו עלמו מחכיר לנו למוטה ומעורר השוזה
 על קושיית תורתך איפשר לעשר אחר מירוח ניכיה וציה' . כמו שהרצ
 צעלמו אחר למוטה כשדחקתו קושי' אחרת : ומה שכת' כבוד תורתך על
 דצרי אלה וזה לשוכך ועוד שהצאת רחיה מדצרי וכו' דמשמע לך דלעכוז
 גמור קאמר דח"א וכו' . לא ידעתי היכן קעמע זה המשמעות לכ"ה ארצ'
 שאס אחת הדבר דמשמע לי דמאי דכת' הרצ הוא לעכוזא וצזהו עעס משכתו
 דלין תרומוה' מדבר שלא כגמרה מלאכתו וכו' כאשר כתבת עלי אס כן מהו
 כומכה שכתבתי ומה לנו ולמוכה צכאן הרי צהכרח לו לעשות כן ואס לאו פירותיו
 או מעשרותיו מקולקלים . ואפילו לפוס מאי דקס"ד דמר דמשמע לי דמאי דקאמי'
 הרצ רציו שמשון ז"ל ואי אפשר לכיון מעשרותיו שצצולים דהוא לתיכובא .
 היה לך לחשוב צזהו צכושא שלפכינו שאף על פי שאיפשר לכיון מעשרי' צצצולי'
 על ידי הדוחק שמוקם אחר צכאן אי אפשר כי תעורה הוא גדול והעני אינו
 יכול לתמתין ושתלמוד מוכח עיכובא למקום אחר מנין לך . כבוד תורתך כתב
 והוא טורח והפסק לצה' להכין קצירו וכו' כי רצית להשוות כל המקומות ואינו כן
 לרעתי אלא משום עכוז העני והוא עלמו מה שכתב הרצ רציו שמשון ז"ל צסוף
 זהענייס צחים כל שעה וכו' גם לפנים צקוקדרס ארכציה מר אחרי רכשי ציפול
 זעורה צעל הצית וציעול הענייס . חה איפשר אומס אי משמע הלשון דלעיכובא
 קאמר הוא מר הענייס לצד אצל צשאר מקומות אף על גז דאיכא חה טירחא
 איפשר לכיון ויכול לעשר צצצולים וצתנאי שלא יעשה כן לכחמלה מעעס דלין
 תרומוה' הדבר שלא כגמרה מלאכתו וכו' כי לא הוה צצום מקום אס לא כדי לתת
 לעני השצולת שלו . וכאש' כתבתי ועוד יתצאר :

שאלות ותשובות רבי לוי אבן חביב

עליו ודבר זה הרי הוא כאלו הפרישה ממש. זה מוציא בסקוף מים דמאי צמחיתין דהיו לפניו שתי כבלות של עזל וכו'. גם צמחיתין דפיג' דהרומות מוכח הכי דהתם דשקבע מעשרות כרי אחד צברי עלמו בלפניו או צדיות קרא שם וחינו יכול להפריש מעשרו אחר הכרי וכו' וצד דתורת צעמך הצאת אותה למעלה צדוק דצריך וחינו יכול לומר שאולי הק' מחלה צין כשקבע המעשרות צברי עלמו בלפניו וכו' צין כשקבע המעשרות צמקום אחר שצפי האמת אין חלוק כלל כדמוכח' צדריה היתה דמוכבת דמאי וצין הכא וצין ההם אי אפשר לי לעשר ממקום אחר אם לא על ידי שאלה וצנושא שלפניו אפילו על ידי שאלה אי אפשר דאפילו הכי תחזור השבולת של העני עזל. ואולי כבר חבל אותה, ואם כן איך כחצ כצוד תורתך דיכלול גם שתי השבולות ויחמר כל גדיש זה ושתי השבולות וכו'. כפלאמי מחד צדצריך אלהולל יכולתי להצביע כי לא מלאכי לצי לומר דהני תרתי דתמיתין אשתמיטו ונייה דמר כל שכן שכבר הצאת אלה הרשפון מהם צדוק דצריך כזכור.

גם אינו יכול להלץ על צדוק תורתך לומר כי זהו צעלמו לד ההירון שכתב למעשה שלריך לשייר גם כן מעשרות שהוקבעו צמחיתין מאלו וכו' דקוף לשונך שם הוכיח על כונתך צמחיתין נחת זה הענין אלא שגם הס פניור כמו הנקע. גם הוכחה לצד עור לפנים צדוק הלשון כונתך צמחיתין שכתבת ח"ל שאותה הפרכה הקטנה היא מקולקלת ועזל גומר ולפי' אי אפשר לכלול צ' השבולות בכלל הגדיש ע"כ. כנראה דדוקא מענין קלוקל הפרכה אי אפשר לכלול שנים השבולות בכלל הגדיש לא מענין שכבר קבע עליהן מעשרות השבולות שחן לעני. מנכד שגם על קוף דצריך ציטוט לשון הרב רצונו שמשון יש להקשות הקושית הזאת צעמך וחסרת עמה מה המין שכתבת שם צעמך הנחלי וזה לשונך ואם אי שום אחד מאלו לקט דמיתלל לא הוקבעו כאן אלא מעשרות ואחרן המעשרות יתרים שצו יתו מעשרות על חצרתה שלא הוקבעו צה מעשרות כלל על העזל. וכשעושה כן צמחיתין הן מחוקקות ממה נפשך עד כאן לשונך ועוד הוכחה לפרש לשונך כך למעשה פעמים שלש. ואכלהו קשה לי כי התחילי הוא צבולת השניה אינו לריך ולא האמר שהוא לריך אינו מועיל. שאינו לריך הוא מוציא שהרי כיון שהתנה צבולת הראשונה שהיו מעשרות השנים קצוים צה אם אין שום אחת משתייה לקט אם כן מה לריך אחר כן להחנות צמחיתין שום דבר צה הלד ר"ל כשאין שום אחד מהן לקט והקדר הרואי לו לעשות צמחיתין הוא זה שיחמר אם זו השבולת אינה לקט וחצרתה היא לקט מעשרות השתי שצלי העני והגדיש יהיו קצוים כזו ומעשרות השירים שנה ואם זאת היא לקט אין צדצרי כלום גם אם אין שום אחת מהן לקט אין צדצרי כלום שכבר קבעתי כל המעשרות צבולת הראשונה. האמת אף על פי שיתנה כן לעולם הוא לריך ליוצר צמחיתין אלו המעשרות מענין הלד הרשפון שמה זאת השניה אינה לקט והראשונה היא לקט כי אז כל המעשרות הוקבעו צו אצל לחזור ולהחנות שום דבר צמחיתין השניה כנגד התחילי שהתנה צראשנה צה הלד ששתייה אינן לקט אינו לריך. כצוד תורתך כתב וכשעושה כן צמחיתין הן מחוקקות ממה נפשך כנראה שדעתך לריך צמחיתין כן צמחיתין והוכחה לכחצ כן מכה לשון הרב רצונו שמשון דכתי דמחיתין השבולות שולף צעמך זה וזמון התחילי שיתנה צמחיתין לריך שיתנה צמחיתין וכו' כנראה שולף האמת אינו לריך להחנות כן צמחיתין. גם שאינו מועיל זה התחילי צמחיתין הוא מוציא. וכי אחרי שקבע מעשרות אחד מאלו השבולות צמחיתין או צעמך רולה לומר מעשרות השניה צראשונה שכן אומר שהמעשרות יתרים שצו הראשונה יהיו מעשרות על השניה. ומעשרות השירים של זו הראשונה קבע צראשונה עלמה איך אחר כך כשיעשה כן צמחיתין יוכל לקצו מעשרות הראשונה צמחיתין שצבר קבע קלחם והם השירים צראשונה עלמה גם איך יוכל לקצו מעשרות השירים והשניה צה עלמה אחרי שכבר קבע כל המעשרות השנים צראשונה וכל זה עושה על פי הקדמו' שאין שום אי מהן לקטותם כן צמחיתין קבעו המעשרות צמחיתין הראשון ואי אפשר לעקרם צמחיתין השני דצמחיתין כשמתנה צמחיתין שמה אי משתייה לקט לא קשיא דאם היא לקט לא קבעו צה המעשרות כלל אצל צכאן שמתנה על פי הקדמות שאין שום אי מהן לקט הרי הלו המעשרות כשהתנה צראשונה ואי אפשר לעקרם כשהתנה צמחיתין צמחיתין כזכור והנה שמהי מושל צמחיתין שלמים ומעשרות השירים על פי דרכך כי לפי האמת המיד הוא מעשרים צבל אלו השבולות מעשרות שלמים על כל השבולת ואין שום מקום לאלו השירים שהזכרת צמחיתין. וכמו שציב צ' ומכל מקום כצמחיתין הקושית כנגד צדוק תורתך שהכך לומר צפי' שהמעשרות שקבע צמחיתין אחד שיחזור ויקבע אותם צמקום אחר מה שאי אפשר מן הדין כזכור.

ידא די לנו זה הלער צדצרי כצוד תורתך אלה האחרוני' אלא שגם יש לנו לער קושי' אחרת שיש צמחיתין והיא זאת שהוא קובע המעשרות צמחיתין שמשל כשקבע מעשרות השנים צראשונה צמחיתין הראשון הרי אותה השניה היא פעורה מן המעשרות מכל וכל ואינו יכול לקצו צה שום מעשר אפילו שיהיו מעשרות שלא קבע אותם צמקום אחר קודם וצכאן הוא חזר וקובע צה מעשרות ואיכא תרתי לגריעותא. ודלל כהלכתא. האמר הוא מלד המעשרות שקובע. וצ' מלד הנוקם שקובע אותם צו. אם מלד המעשרות שקובע. הוא שאחרי שקבע מעשרות השנים צראשונה הוא חזר וקובע קלה עולות המעשרות צמקום אחר זה היא הקושית הראשונה שהזכרתי. ואם מלד הנוקם שקובע אותם צו. הוא שחזר וקובע אותם צבולת השניה שיהיו מעשרות מן המעשרות אחר שקבע מעשרותיהם צראשונה וזו היא הקושית השניה. וגם צ' הדין מלדו מהמעשרות הצרכה צצמחיתין מליעמא מעשרות של זו צו ושל זו צו הראשונה מעשרות. ועלה צדינו מוציא שהדקוק שרלה כצוד תורתך לריך צדצרי הרב רצונו שמשון אין לו מקום כלל ומהענין הכזכר כי אחרי שקבע מעשרות שצולת המרי

דצריך שצאו צכאן שלריך שימרה מעשרות כל שצולת לצד ושירים לצד. כאלו כחצ על כל גרעין מהם צ' לשימרה אותם לצד וצודאי כי לעג הוא לצדות אלו החוקקות כאשר כחצ כצוד תורתך והאשם הוא על המלגלג לא על הכועס ואלא לנו וזה שיכול למחל כל שצולת מהשמים צפני עלמה צלי זרות כלל קודם שיערים מעשרות שלה ומעשרות שנקבעו צה וכפל אם כן יסוד צין קושיתך עלי. כי גם הרמז שכתב כ"ח שיש צדצרי הרב ששתי השבולות צלא מירוח עם היות שצראת לכאורה לפלול יפה אין צו כדי לדחות מפניו משנה שלימה. ומה כאמר צעמך המעשרות שחזר הרב להודיענו מספרם שהם ששה והצרה כי להיות צדצרי חרש פירש והדר פירש. ועוד חוקף לקח לפנים צה צ'ה. וכבר כתבתי לעמלה שמשון הראש' ז"ל הוא ותיחא מין שלקוף לריך להקו הכרי ומקום אחר וכו' כנראה שדוקא אחר מירוח מירוח מירוח ותיחא מירוח השבולות כתי אחר מירוח. וצ' צדצרי שימרה כל אי צפני עלמה שאם ימרה שתייה צימד אין הקון למחל דלמר אין צ'ה. ודאי לא. ולא אפילו למ"ד יש צ'ה כאשר כחצ כ"ח והוא פשוט.

עוד האריך כצוד תורתך לייצב מחיתין דהרומות אין חורמין מדצרי וכו' וקדרה דצריך כמשיצ' אלי. ואם האמר היתה דהרומות וכו' והגרסא הככונה היתה ואם אומר היתה דהרומות וכו' כי כצוד תורתך הוא המקשה והנהיך הצונה וההורס דלירי לא קשי' מירי לא השמח ולא מעיקרה דאפילו ככתבתי חורמין מדצרי שכל נגמרה מלכתה כדי להגן לפניו חס שבו. כצדי הרב רצונו שמשון ז"ל והעניינים צחיס כל שעה וגומר וגם זה הענין צה צדוק דצריך חונם ויה שרלה כ"ח ללמוד ממהו אף למיתון הגדיש שכבר נכחלקו העניינים אין הכל מודים צו דענין אף הוא משמח הכל עד הגורן אפילו שצולת העני ליכא לאוכחי הכי צלאו צרשיעי עסקין. ומה שהוכפת עוד לומר שצונו לו בהקן את הגדיש מחרת כדי שלא יטבח גם אלו אומר שהוא עוב מחד ואין חולק ואם ימנה לקולך קול י צדוק יהיה והרי הוא זרי וכשכר וצמחיתין שימרה ואחר כך יעשר. ואם מפני העורה או מיעוט הפנאי למחל יאמר הדבר לשכחה לא חיישי' כי שתי השבולות יצירו אותו לעשר הגדיש כהלכתא. וענתה צי דקתה. ואי איכא למיחש לשכחה לאו משום הכי נקל עליו לעשר צלא מירוח דאם אונרו להחמי' כדי לחוש לשכחה לא יאמרו להקל והדין היה להחמי' ולגזור עליו שלא יאחר כדי שלא יטבח לא להקל עליו שיהיה קודם מירוח. וטעמא דמיחא לכהני הוא פלפול יפה לענין שצולת העני אצל אין אלו לריבין אלו דחף על צו דלא ימח להו כיון דאית לן דדוקא למחל אין חורמין מדצרי שכל נגמרה מלכתה לא נכבצ מלח השנה לעני חס שלו היא שקולה ויכול להרוס צצמחיתין מדצרי שלא נגער אפילו לכתבתי. מלד מה שכתבתי למעלה שקריאת השם דוקא הוא עושה קודם מירוח אצל ההפשה היא אחר מירוח. ויתר הדקשות שכתב כצוד תורתך מבורן והגורן לראשונים שלצם כפתחו של אולם וגודעים ומקפיים ודורשיני כפי קבלתם מלחצו העולם אלו שאעתיך צדרשות כאלו לא לאחרונים וכמה ההיין רצונו שיש חלוק צדרשתם יש מהם שצלו לרבות יש מהם שצלו למעט ואי אית לן רשות למרס מלן לימח לן דלמעוטי צ' או שלשה גרנות אחא קרא חיתא לרצונו דמאוס דקחאני גורן דמשמע גורן אחד אחא הה"ח לרצונו דאפילו גרנות עובא וזה על פי דרכך כי לדעתיה אין לנו רשות לאחרונים לדרוש כלל מאלו הדקשות רציתך משתעשע ומחעיל צצמחיתין ככך רכיס. צדצריך אלה האחרונים. ולהגיד לנו כל שצחם עד חונם הדעתנו יחס ומקום. וכי הם אמתיים לדיקים וישירים כפחורים. יעניי ילאו וכפחור. ולא הגיעו שם אפילו כמלח רחש חור.

החלם הצ' צראש דצריך הגדלת הפליאה על מה שעלה צדעתי לומר שהלשון הוא מוטעה וכי צמחיתין הוא כל כך מוציא שאפילו צמחיתין שתיי הייתי יכול לכחצו. אם לא מפני הכצוד. ויותר ויותר היה כצודנו אם הייתי מייצב הלשון כאשר הוא. אפילו צמחיתין שכתבת כי צמחיתין עדיין לריבין אנו למודעי. וכאשר יצא צ'ה. וצחוק דצריך אלה חפפה עלי צמה שאמרת שהענין הו' הפכי למח שהרב רולה ללמוד כי זהו לפי דצרי וכו'. ואחרי שכצוד תורתך הלח צמחיתין דריני כירול וכך היא האמת שלצעל פי' מי שדחוק עלמו יאמר כי שצולת הגדיש היא הנקראת חצרתה כונתה צדצרי שם וכבר ראה כצוד תורתך דצמחיתין רבה אמרה. וקושטא דמילתא דעובא איכא לאקשויי דאפכא ה"ל לומר ומעשרות חצרתה צבל אחד מלד דוחק הלשון ולא זכרתי כי אם אותה הק' שא' להוליא החולדה שכתבתי למעלה דכל אותו הלשון עד סופו הוא חוספת מחלומי המגיה לא מהרב.

עוד הגדיל כצוד תורתך התמיה עלי חסודת חפפלא צי על אשר לא נחתי אל לצי לדקדק צדצרי הרב רצונו שמשון אותו דקדוק שדקדק כצוד תורתך ועליו צמחיתין כל צמחיתין לייצב הלשון ואלא צמחיתין חמיה' לא חזינא כלל וכבר כתבתי למעלה כי חס לצי צקצרי צמחיתין צה העשא ומחן תצמיר אש שהכני רוחה כל פלפולין יסרו מחד צמחיתין שצחם פרים המחוק לחכך ועבר. שמתח עליהם כמולח שלל צו. והאמת היחה המלחה עושה ומליאה יפה מלוחם המעשרות המוטולגים שהמלחה לייצב הלשון אם היו פלפולין מייסדים על דמי שז שרשי הדינים צמחיתין. אצל אחרי צקשה העמילה צמחיתין אינם כן כלל וצמחיתין אומר שצמחיתין לא רצית צקדוק דצרי' רצונו שמשון עליהם כמו אלה שכתבת צכאן וזמתי חס לא הצנתי דצריך. צמחיתין פלפולין ילא דצרי אותו דקדוק שדקדקת צדצרי הרב רצונו שמשון דלכתי כל עורה זה למח יאמר שצולת העניינים וכו' וכשיצא פרכה ממקום אחר יכלול גם שתי השבולות ויאמר כל גדיש זה ושתי השבולות הללו יהיו מעשרותיו קצוים. צפרכה צו. ואני כפלאמי מחד מירוח דצריך אלה לא חלומי שילאו מפי תורתך חוסם וכי אחרי שקבע מעשרות כרי אחד צברי אחר יכול הוא להפריש אותם המעשרות ממקום אחר והלא קרא שם ואי אפשר לו להפריש אותם המעשרות אלא ממקום שקבע אותם

מלאו' כלל לחלו הסירים סכוד תורתך אומר כהן פעמים ומגלה צפון סרי צין שיקבעו צבולת עמי ומעשרות מחוק או מעשר אחד או שלא קבעו צס סוס מעשר מחוק לר' לטעמי אוחה ולהפריש מונח המעשר שלה צבולת ואח"כ יפריש המעשרות שנקבעו זה או יפריש הכל ציחד :

ופריש המעשר צעירי סוד ומצולח ולא הייתי לר' לזכורו סאמנס לפי שרציתי סכוד תורתך ומחייב צו מאלו אזכור אוחה ואשים המסל המורגל צמטנס חמיד כאלו היו ק' גרעיים בכל צבולת ואו יקח צבולת אחד מאלו השתים וימרה אוחה מהטעם שאמרתה למעלה ולענין שלפניו אינו מעלה ולא מוריד . ויחמה הסבולת כדי שיהיה הראשונה שקבע עליה ומעשרה צבולת העני ויפריש מונח טסה גרעיים הארבעת לזר והטעים לזר ויחמד אס זאת הסבולת אינם של לקט ומצרתה היא של לקט הרי אלו הו' גרעין סן הרוני על זאת הסבולת עלמה ועל שתי צבולי העני והגדיש ואס זאת היא צבולת הלקט אין צדרי כלום ואס אין סוס מאלו השתים צבולת הלקט הרי אלו הדי' גרעי' יהיו תרומה על זאת הסבולת גמנה ועל הסבולת האחרת מהשתי צבולים של העני והגדיש שאינם לקט ואלו הדי' גרעי' האחרים יהיו חולין עצל למועמי וכזה צבולת עושה צמטנס' שיפריש ל' גרעי' אחרים עשרי עשרה על כל צבולת וכו' וכן צמטנס' סני . והנה דקדוקי צוה המסל צ' דברים : האחד שישים ומעשרות הראויים לשתי צבולים צפני עלמוס ועעמי' צבולת א' צפני עלמו : ואס ישים כלה ציחד ויחמד צענה שפרטת התרומה צמטנס ואס אין סוס א' מאלו הדי' צבולת הלקט הרי הדי' גרעינין צבולת לפון תרומה על וכו' וצ' הגרעי' צבולת דרוס חולין הרי הכל טוה' עוד דקדוקי שיקרא טס צראשונה לתרומה הסבולת עלמה ואח"כ יקרא טס לאחרות : כי כראה צעירי סלכחלה טוס זה כדי שסכיקרא אח"כ טס לתרומה הסבולי' שנקבעו זה טכז' אוחה התרומה היא מחוקת ומקודם ולא יהיה עליה טוס חיוז כלל וכן יעשה צמטנסרות : והוא הדין טאס יקדים המואוס' שהכל מחוקק חזל לכחלה זה כראה צעירי טשוה' יו' טוס . ואין לומר דלדדנס כטעוטה כן כראה דמפריש מן הפטור על החיוז כיון שמפריש אחרי שהיקן אחר דאין צכאן הקדמה טהכל מפריש ציחד ואפילו נקרא זה הקדמה אין זה כמפריש מן הפטור על החיוז דכיון שסכנקבעו המעשרות צוה הכרי היה חיוז הרי הוא כאלו הפריש אוחה אז ומן החיוז על החיוז נקרא :

מכר מקום צין שיקדים או יאחר או אפילו שיפריש מועמי' כל צבולת צפני עלמה כי גס לזס הרטוח צידו ילאחר לפרטת דרכים ונללנו מהכסל צמכסולים טעמה לפניו . כי מה מואמר כבוד תורתך טאס יפריש ענה מכל צבולת ומעשרה כל הסבולת טמח הקבעו זה ומעשרות ומפריש מן החיוז על הפטור וכו' : ואס יפריש על הסירים וכו' אינה קוטי' כלל שאין כאן פטור ולא שירים כלל כאשר נחצאר טגס המעשרות חיוז הן . ולעולם הוא לר' להפריש מכל א' צ' הסבולים מעשרי' שלמים על עלמה כמו על שאר הסבולים . ואפילו שיהיה הדין כדברי כבוד תורתך שהמעשר שנקבע צמקוס אחר סקרא פטור יס חיקון צלי לצקס ומעשרות ומעולטלי' וטחולים וכמו שיצא לפניס צעמי' . ודברי ענה סס על פי האמת טלא נקרא אוחה המעשר פטור ולעולם הוא לר' להפריש מכל א' ומסתי הסבולים ומעשרות שלמים על עלמה כמו על שאר הסבולים :

צ' הסבולים מסס צמלום לר' להפריש המעשר ואינו יכול לקבעו אוחה צפרנסה קענה כמקור כחזו כבוד תורתך :

ואם היה לנו מקום לדקדק צדרי סרז ומין סדקדוק סכוכר סדקדוק כבוד תורתך כי למה כל זס המורה יס אופן יחד קל ופטור מאלו והוא סככצבא להקן הסבולת להחיה לעני מה לו לקבעו ומעשרותיה על צבולת אחד . ואלו לר' גס כן צבולת טריה וגס כן יס ספק צבולת שלישיה ומעמי טמח כטארה צגדיש צבולת הלקטו יקבע ומעשרות סבולת טרולה להח . לעני צכל סגדיש ויאמר אס זאת הסבולת היא לקט הרי טוס ואס אינה לקט ומעשרותיה יהיו קצוטי' צגדיש סזה ואחר כך יציא פרכסה ויעשר על כל הגדיש צלי טיור כלל כי לא ימנע אס הסבולת סנחן לעני יהיה לקט אינו חייב לעשר כי אס על הגדיש גס אס לא יהיה לקט כזר קבע ומעשרותיה צגדיש יס אחרת המורחה צגדיש של לקט ואס כן יפריש על כל הגדיש ופרט אופן העשייה יהיה ככה כשיצא לעשר הגדיש ומפרכסה סכציא יפריש ומעשר כדי כל הגדיש ויאמר אס צבולת העני יהיה לקט הרי זה מעשר על זה הגדיש ואס לא יהיה לקט הדי' יהי' מעשר על כל זה הגדיש חון ומצולת אחד ועל הסבולת סנחתי לעני זה היה כראה דקדוק יפה ומין דקדוק כבוד תורתך חזל גס זכ טמל מהטעם סכוכר טכיון שקבע ומעשרות סבולת העני צגדיש אי אפשר לו להפריש ומעשרותי' מפרכסה אחרת חלל ומגדיש מהטעם סכוכר . ומגדיש אי אפשר למחן דאמר אין צילה טמח סבולת הלקט כטארה צגדיש ואס כן אין חיקון חלל שיקבע ומעשרות צבולת אחרת אשר מה המסל טעמתי לדקדק סדקדוק סכוכר נמטכה לי :

עוד קוטיא אחרת צדרי כבוד תורתך צמטנס טעמה צכחצך וזה לטוכך וכטיציא פרכסה וכו' ויאמר כל גדיש זה וטתי צבולים הללו חון ומצולת אחד מחוק הכל וכו' ויחמה צבולת שטייר יתקן אוחה צפרנסה קענה לזדה עד כאן . וצמס פריס איני יכול להצין כונה כבוד תורתך צוה הסיוור שמיטיר צבולת אחד ושיחוקן אוחה אחר כך צפרנסה קענה למה לא יתקן כל הגדיש צפרנסה הגדולה הראשונה ולרי' לטייר צבולת אחד ויתקן אוחה צפרנסה קענה . צמלום הרצ רצינו טמחן הולך לוי' סכטיחוקן הגדיש שטייר צבולת אחד ומקו' דלא חמיד הדי' טבליס לגדיש וליפטר סכטאר הלקט צגדיש . גס אס כל הגדיש כלו היה טלס כאשר צראשונה סחחויי הדי' טבליס וגס לא נחן לעני הסבולת או ודאי היה לר' לטייר גס כן צבולת אחד כשיצא להקן הגדיש חזל צכאן סנחן צבולת א' לעני אחרי שקבע ומעשרותיה צ' הסבולים וכזר חמיד לגדיש הדי' טבליס עלמוס אס כן יעשר על כל הגדיש צלי טיור כלל וכמו שיצאחתי צמטנס : ולאומר שיחמד טרלה כבוד תורתך לדיק דיוק טמוכל לחון צו סחירון שחילה וסכליה הכל שיהיה הקדמה לפלפול ספלפלה צייטוס הטחון ואוחה סחירון יספיק לצטל אוחה סדקדו' כלי' טאס היה עושה כקדר המוכר צדקדוק ההוא יהיה ספרכס' הקענה סחיה מקולקלת כפי דצריך ולכן לא כחז הרצ רצינו טמחן שיעשה כפי אוחה סקדר סאמנס אס יעשה כפי סקדר סכחצתי צדקדוק סדקדוקי אוחה סחירון לא יצטל סדקדוק סזה סטרי ספרכסה הגדולה מחוקתה היא ואין זה סוס קלקול אפילו לפי דברי כבוד תורתך : לאומר טחמה סכוכר חף אכו כאמו' לו על פי דרך סהלומד ולמעמד חקטי' לך דעדיפא מינה חלל מה אינה לך למימי' ומסס דאינו יכול לעמי' על צבולת העני ומפרכס' הגדולה אחרי שקבע ומעשרותיה צגדיש לדידך נמי כימח סכי וכו' :

עוד כחז כצו' תורתך חס לטוכך וקשה טכל זה איננו טוה חלל לטפק לקט חזל עדיין יס ספק אחר צכל אחר וכו' עד וכחן סאוכלן חייצ מיחה' זה ספלפול ספלפלה צכאן הוא עיקר ויקוד כל כוכח צייטוס לטון סרצ' ואידך עד סקוף פירוטו הוא . גס למעלה זה קלה מונח וכזר סחרכתי טס ועוד אחר כך ענה . פליחה דעמ' כבוד תורתך מונחי צמה טחמה קורא למעשר של כרי אחד סנקבע צכרי אחר פטור כי כל זמן טלא סופרס ומכרי לפי סאמח חיוז גמור נקרא ולר' להפריש מואוחו סכרי סנקבעו צו המעשרות כל המעשרות סהיה מפריש מעמי אס לא נקבעו צו אוחה ומעשרות מלצד ומעשרות סחוקצבו צו . ומינה דצכל מקום סחוכר צמטנס אס יס לו פרכסה מוליח עליו לפי סנחון כגון צכוק ומעשר ראשון הוטמור וכן יס צודה וכו' או צכוק פי' רחלה זיתי ומקום סכחעטרו וכו' וכן צטאר מקויות סדוויים סחעטרו מוליח לפי סנחון ר"ל סיוליח כדי המעשר הרחוי לפי סנחון ומעשר המעשר ולא פירש ומסס דלא לר' והטעם מואוחו סחרי לר' להפריש מואוחו ומעשרות סחיו דעוה למעשרות סהיה מפריש מהכרי סאחד עלמו ואוחה ומעשרות אס סיה מפריש אוחה ומכרי סאחד לא סיה טטאר עליהם טוס חיוז מחוקי סחורה צוה רכוכי תרומה ומעשרות וענה כמפריש אוחה ומעשרות מה סכרי סנקבעו צו אס אינו מפריש כי אס כפי טיעור המעשר סהיה מפריש מהכרי סאחד הרי עדיין טטאר עליהם חיוז המעשר סחרי לאוחה ומעשרות ועדיין סס עצל כפי סכראה . ולכן כסירלס להפריש ומעשרות סנקבעו צוה סכרי קודם שיפריש ומעשרות סכרי עלמו לתחם לכחן צמטנס לר' צייסוף כדי המעשר סחרי לאוחה ומעשרות צמטנס טאס עלה המעשר סנקבעו צאוחו סכרי טי' עומרים לר' שיפריש עטרה : סחי' הוא מעשר על כל העטרה . והדי' סס המעשר סנקבעו צו וצין שיפריש העטרה כלס ציחד צין שיפריש הדי' צפני עלמוס וסאחד צפני עלמו טוס לו לעולם להקל סחמטנס סחילק המעשר סנקבעו צחטיעויה טאס יחלק אוחה צמטירות כפי סמנהס יכזר עליו סנחון מעד להפריש מעשר על אוחה ומעשר כמחצול צירוטי' וסחי' סחרי' צמטנס סחוכרה :

סוף דבר הרי סוד ומחייב להפריש מעשר על אוחה ומעשר ואס כן אין חקרא אוחה פטור איני יכול לטעור טוס סנה צוה אסר לפי זה אין

ומכר טזס אוחה מוכר הדין כאשר כחצתי עוד צא צדרי הרצ צכאן ומצולח סחרי חמיד הוא מוטוה חלו הדי' תרומה ומעשרות טיש לו להפריש מכל אחד מאלו הסכי צבולים סכחצו וכמלח סחחח וכו' טלס ומעשרות וטלס תרומה ככראה תרומות טווח ומעשרות טוים . עוד סוסוף לומר צ' ומעשרות וצ' תרומות של סכי צבולים ותרומה ומעשר של עלמה ככראה טוס לכל אחד מצ' סחורומה סחחרות . עוד כחצ דנעלאו צכל א' ג' תרומות וקטס ומעשרות וכו' כל חלו הלכותות מוריס על סחורי צודאי ולדעת כבוד תורתך לעולם אינו מפריש ומעשרות שלמים על עלמה כי אס על הסירים אחרי סהפריש מונח כדי טיעור ומעשרות צ' צבולים . מה טלא כרמו' כלל צדרי הרצ דלדדנס כחצ צפני צהפק :

ומה סכחצו כבוד תורתך ולפי דרכנו לעדו סהלסון כחוי צמקומו וכו' ועוד להוריע כמה מעשרות יס על כל אחד לדעה סחיריס שיפריש עליהם ומעשרות עלמה . סס דברים צעמי' ואינם כלל צמטנס הרצ ואס כוכחו סיהיה לכך סיה לו להסוף' אי זו סיהיה צכל כמה פעמים סחוכר צכאן מעשרי' עלמה וסיל' מעשרות סחיריס של עלמה . מלצד מה סככר ציחרכי צרליות סהדין אינו כן :

גם מה סהיה קסה לכבוד תורתך למלח מנחי' סיועיל לזר הדי' חלל שיפריש ומעשרות סחי' סחחרים וכו' אין צו קוטי' כלל וסרי הדי' קל למלח ומסיה כמו סלר סחחוקן וסחני' . וכאשר נחצאר למעלה צמטנס : וכמו טעמוס ספק לקט ספק אינו לקט מפריש כל הדי' תרומה ואוכל סכחן אוחה צקדוטה ומורר סחורומה מפרי ספקס גס ענה צחנחי' זה סלר הדי' והוא כסחיין טוס אחד מאלו הדי' סבולת הלקט . טאס כן לא כטארו צכל סבולת מאלו כי אס ספק צ' תרומה יכול לסחכות ולומר טמה סהפריש צראשונה לסיות תרומה על סבולת הדי' סיהיה חולין עצל למעשר ועס כל זה יסכל אוחה סכחן צקדוטה ומורר סחורומה ופני ספקס . מה סאמור סרי יס כאן ספק קלקול צמטנסרות צוה סחחוקן סחור ספריס וי' גרעי' צמטנס לתרומה ומסוס ספק סמח זאת אינם לקט ומצרתה לקט אחר כך אומר ואס אין טוס א' מאלו לקט הדי' גרעיים מעמי' יהיו תרומה והטעים חולין הדי' חלו הדי' גרעי' אס סס תרומה אין לר' לעשר עליהם ואס סס חולין לר' לעשר עליהם והוא אינו מרנע צמטנסר צחלחי' אחד יסר ומצאר סאמור כן לא טגס צמטנסל טעמתי למעלה קלחתי דקדק' סחרי כפי מה סחחרכי סוד מפריש

